

**Ghidul privind Garanțiile pentru datorii vamale potențiale
sau existente
(în continuare CGU)**

Trebuie subliniat faptul că prezentul document nu constituie un act juridic cu caracter obligatoriu, ci are scop explicativ. Dispozițiile legislației vamale prevalează asupra conținutului prezentului document și trebuie consultate întotdeauna.

CUPRINS

I. ABREVIERI, EXPRESII ȘI DEFINIȚII	4
I.1 Abrevieri	4
I.2. Expresii și definiții	4
II. PREVEDERI LEGALE GENERALE CARE REGLEMENTEAZĂ GARANȚIILE.....	5
II.1. Situații în care nu este necesară constituirea unei garanții.....	5
II.2. Garanția facultativă	6
II.3. Prevederi generale aplicabile în cazurile în care se solicită constituirea unei garanții	6
II.4. Biroul vamal competent	6
II.5. Obiectul garanției	6
II.6. Persoana care constituie garanția	7
II.6.1. Debitor / persoana care poate deveni debitor	7
II.6.2. Alte persoane care pot constitui o garanție	8
II.7. Conversia monetară a garanțiilor	8
II.8. Eliberarea garanției	8
II.8.1. Diferența dintre eliberarea garanției și blocarea/deblocarea cuantumului de referință acoperit de garanție	8
II.8.2. Definiția eliberării garanției	9
II.8.3. Momentul eliberării garanției	9
III. FORME DE GARANȚIE	10
III.1. Depozit în numerar	10
III.2. Angajamentul unui garant	10
III.2.1. Modele de angajamente ale unui garant	10
III.2.2. Alte forme de garanție	11
III.3. Garantul	11
IV. PREVEDERI SPECIFICE PENTRU CAZURILE ÎN CARE GARANȚIA ESTE IMPUSĂ DE CV	12
IV.1. Depozitare temporară	12
IV.2. Punerea în libera circulație	12
IV.3. Regimuri speciale altele decât tranzitul	12
IV.3.1. Prevederi generale	12
IV.3.1.1. Admiterea temporară și destinația finală	13
IV.3.1.2. Solicitarea regimurilor speciale pe baza unei declarații vamale	14
IV.3.1.3. Antrepozitare vamală	14
IV.4. Amânarea plății și alte facilități de plată	14
IV.5. Suspendarea executării unei decizii ca urmare a unei căi de atac.....	15
V. GARANȚIE IZOLATE ȘI GARANȚII GLOBALE	15
V.1. Garanția izolată	16
V.2. Garanția globală	16
V.2.1. Forme de garanție globală	16
V.2.1.1. Garanție globală sub forma unui angajament	16
V.2.1.2. Garanție globală sub forma unui depozit în numerar / sub alte forme.....	16
V.2.2. Autorizația de constituire a unei garanții globale, incluzând o eventuală reducere sau exonerare (autorizație CGU)	17
V.2.2.1. Procedura de acordare a unei autorizații CGU.....	17
V.2.2.1.1. Biroul vamal competent	17
V.2.2.1.2. Cererea privind obținerea unei autorizații a garanției globale, incluzând o eventuală reducere sau exonerare	17
V.2.2.1.3. Deciziile adoptate de Serviciul Vamal	19
V.2.3. Interdicții temporare privind utilizarea garanției globale.....	19

V.2.4. Stabilirea cuantumului de referință.....	19
V.2.4.1. Introducere	20
V.2.4.2. Calculul cuantumului de referință.....	20
V.2.4.3. Metode de evaluare sau de facilitare a calculului cuantumului de referință	21
V.2.4.4. Exemple de calcul al cuantumului de referință.....	22
V.2.5. Monitorizarea cuantumului de referință	24
V.2.5.1. Monitorizarea cuantumului de referință de către persoana căreia i se solicită constituirea garanției	24
V.2.5.2. Monitorizarea cuantumului de referință de către Serviciul Vamal – Secțiunea 3 din HG. Nr. 92/2023	25
V.2.5.2.1. Punerea în liberă circulație	25
V.2.5.2.2. Noul Sistem de Tranzit Computerizat (NSTC)	26
V.2.6. Abordarea prin audit.....	26
V.2.6.1. Prevederi generale	26
V.2.6.2 Procedura de audit periodică și corespunzătoare.....	26
V.2.7. Reevaluarea cuantumului de referință.....	27
V.2.8. Nivelurile de reducere a garanției globale	28
V.2.8.1. Datorie vamală și alte taxe care au luat naștere deja.....	28
V.2.8.2. Datorie vamală și alte taxe care pot apărea	28
V.2.9. Evaluarea „capacității financiare suficiente”	29
V.2.10. Garanții și angajamentele lor.....	33
V.2.11. Evaluarea capacității financiare conform aliniatului (1a) și (1c) ale articolului 41 din CV.....	36

I. ABREVIERI, EXPRESII ȘI DEFINIȚII

I.1. Abrevieri

AEO	Operator economic autorizat
DV	Declarație vamală
Autorizație CGU	Autorizație pentru furnizarea unei garanții globale, inclusiv o posibilă reducere sau exonerare de garanție
ED	Element de date
PA	Perfecționare activă
CR	Cuantum de referință
RS	Regimuri speciale
DT	Depozitare temporară
CV	Cod Vamal al Republicii Moldova nr.95/2021
HG	Hotărârea Guvernului 92/2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021
DV	Sistemul de decizii vamale
GRN	Număr de referință a garanției
SV	Serviciul Vamal
BV	Biroul Vamal
NCTS	Noul Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS): aplicație informatică pentru tranzit

I.2. Expresii și definiții

Garanție globală	o garanție care să acopere cuantumul drepturilor la import sau la export corespunzătoare datoriei vamale existente și/sau potențiale și altor taxe, dacă este cazul, în legătură cu două sau mai multe operațiuni, declarații sau proceduri vamale.
Birou vamal competent	subdiviziunea Serviciului Vamal competentă să ia decizia (<i>pct. 6) Ordinul nr.550-O/2023</i>)
Declarație vamală	înseamnă acțiune sau act prin care o persoană manifestă, sub forma și în modalitatea prevăzute, voința de a plasa mărfurile sub un anumit regim vamal, menționând, dacă este cazul, procedura specifică care urmează să fie aplicată. (Articolul 5, pct. (16) din CV)
Garanție izolată	este garanția care acoperă cuantumul drepturilor de import corespunzător datoriei vamale pentru o singură operațiune sau declarație vamală. (<i>Secțiunea 1, pct. 3) Ordinul nr.550-O/2023</i>)

Garanție globală se constituie, la cererea persoanei căreia i se solicită constituirea garanției, pentru acoperirea quantumului drepturilor de import corespunzător datoriei vamale datorate, în legătură cu două sau mai multe operațiuni, declarații sau regimuri vamale. (*Secțiunea 1, pct. 4) Ordinul nr.550-O/2023)*

Scutire de garanție (în contextul unei garanții globale) reducerea integrală a quantumului efectiv al garanției (O garanție este impusă prin prevederile legale, însă valoarea sa efectivă este zero).

Cuquantum de referință reprezintă cuquantumul egal cu valoarea exactă a taxelor la import sau la export corespunzătoare datoriei vamale și altor taxe care au luat naștere. Cuquantumul egal cu valoarea taxelor la import sau la export corespunzătoare datoriei vamale și altor taxe care pot deveni exigibile, calculată pe baza celor mai ridicate cote ale taxelor la import sau la export aplicabile mărfurilor de același tip și a celor mai ridicate cote ale altor taxe datorate în legătură cu importul sau exportul mărfurilor de același tip.

II. PREVEDERI LEGALE GENERALE CARE REGLEMENTEAZĂ GARANȚIILE

II.1. Situații în care nu este necesară constituirea unei garanții

Serviciul Vamal (SV) nu solicită nici o garanție în situațiile prevăzute la articolul 98 alineatele (7) și (8) din CV. Aceste situații includ:

- activitățile sau operațiunile legate de import sau export îndeplinite în calitate de autorități publice;
- în cazul transportului mărfurilor prin instalații de transport fixe;
- în cazul transportului mărfurilor pe cale feroviară până la 31 decembrie 2026;
- pentru mărfurile care sunt plasate sub regimul de admitere temporară în următoarele cazuri:
 - ✓ în cazul în care declarația vamală poate fi făcută verbal sau prin orice altă acțiune stabilită;
 - ✓ în cazul aeronavelor și în cazul echipamentelor utilizate în traficul internațional de către companiile aeriene, navale sau feroviare sau de către furnizorul de serviciul poștal universal, cu condiția ca echipamentele respective să fie identificate printr-un marcaj distinct;
 - ✓ în cazul ambalajelor importate goale, atunci când acestea poartă marcaje rezistente la ștergere și care nu pot fi înlăturate;
 - ✓ în cazul în care titularul anterior al autorizației de admitere temporară a declarat mărfurile pentru regimul de admitere temporară, iar mărfurile respective sunt ulterior plasate sub regimul de admitere temporară pentru același scop.
- în cazul transportului mărfurilor pe cale aeriană, atunci când se utilizează regimul de tranzit bazat pe un document electronic de transport ca declarație de tranzit pentru transportul aerian;
- în cazul transportului mărfurilor pe Dunăre sau pe căile ei navigabile.

II.2. Garanția facultativă

Dacă constituirea unei garanții este facultativă, aceasta este în orice caz solicitată de Serviciul Vamal în măsura în care acesta consideră că este posibil ca cuantumul drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale să nu fie plătit în termenele prevăzute. Cuantumul garanției este stabilit de către Serviciul Vamal astfel încât să nu depășească nivelul prevăzut la art.99.

II.3. Prevederi generale aplicabile în cazurile în care se solicită constituirea unei garanții

Garanția trebuie să acopere datoriile vamale care au luat deja naștere (datorii existente), datoriile vamale care pot lua naștere (datorii potențiale), precum și alte taxe, după caz.

Garanția reprezintă soluția de rezervă în procesul de colectare a datoriilor vamale și a altor taxe, după caz. SV trebuie să se adreseze mai întâi debitorului pentru plata datoriilor vamale și a altor taxe, dacă este cazul, prin notificarea datoriei vamale (articolul 109 din CV).

Serviciu Vamal utilizează toate mijloacele de care dispun în conformitate cu legislația, inclusiv executarea garanției, pentru a asigura plata datoriilor vamale care nu au fost achitate în termenul prevăzut (articolul 113 din CV).

II.4. Biroul vamal competent

În conformitate cu definiția prevăzută la Capitolul I pct.4 din Ordinul nr.550/2023, biroul vamal competent (BVC) este biroul vamal unde se constituie garanția. În cazul în care garanția este constituită sub forma unui angajament sau sub o altă formă (articolul 101 alineatul (1) litera (c) din CV), biroul vamal de garanție trebuie să o aprobe.

În cazul în care garanția este constituită sub forma unui depozit în numerar, ca garanție izolată solicitată pentru un regim special sau o depozitare temporară, biroul vamal competent este Direcția Venituri Vamale.

În cazul în care garanția izolată este constituită sub forma unui angajament, biroul vamal competent este postul vamal la care se efectuează operațiunea vamală sau formalitățile de plasare a mărfurilor sub regimul vamal care necesită constituirea garanției.

În cazul unei garanții globale, biroul vamal de garanție este cel din locul unde se află biroul vamal competent pentru acordarea autorizației de garanție globală (CGU).

II.5. Obiectul garanției

Conform articolului 98 alin. (3) din CV, SV solicită constituirea unei singure garanții pentru mărfuri distincte. Totuși, aceasta nu exclude posibilitatea ca SV să solicite o garanție suplimentară sau înlocuirea garanției, în conformitate cu articolul 106 din CV (garanții suplimentare sau de înlocuire) de Serviciul Vamal în măsura în care acesta consideră că este posibil ca cuantumul drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale să nu fie plătit în termenele prevăzute. Cuantumul garanției este stabilit de către Serviciul Vamal astfel încât să nu depășească nivelul prevăzut la art.99.

Garanția constituită pentru o anumită declarație trebuie să acopere plata taxelor la import sau la export și a altor taxe, după caz, aferente tuturor mărfurilor acoperite de acea declarație sau pentru care s-a acordat liberu de vamă, în legătură cu acea declarație, chiar dacă declarația nu este corectă. Principiul care stă la baza acestei dispoziții juridice este următorul: atunci când o declarație vamală este depusă, toate mărfurile implicate trebuie declarate corect, iar toate obligațiile aferente operațiunilor respective trebuie respectate, și anume:

- exactitatea și caracterul complet al informațiilor furnizate;
- respectarea tuturor obligațiilor privind plasarea mărfurilor sub regimul în cauză.

Cu alte cuvinte, garanția acoperă și mărfurile nedeclarate sau declarate incorect care figurează într-un transport sau într-o declarație pentru care a fost constituită o garanție.

Dacă suma garanției include și cuantumul altor taxe, garanția trebuie utilizată și pentru recuperarea acestora, în limita cuantumului acoperit.

Conform art. 184 alin.(4) „Atunci când Serviciul Vamal consideră că verificarea declarației vamale poate duce la un quantum mai ridicat al drepturilor de import sau de export ori al altor plăți care urmează să devină exigibile în raport cu quantumul care rezultă din datele declarației vamale, acordarea liberului de vamă mărfurilor este condiționată de furnizarea unei garanții suficiente pentru a acoperi diferența dintre quantumul care corespunde datelor declarației vamale și quantumul care ar putea să fie exigibil în final.

În conformitate cu articolul 106 din CV, Serviciul Vamal solicită o garanție suplimentară oricărei persoane menționate la articolul 98 alin. (2), atunci când constată că garanția furnizată nu mai asigură, în mod sigur sau complet, plata în termenul prevăzut a cuantumului taxelor la import sau la export aferente datoriei vamale și, după caz, a altor taxe.

Persoana obligată să furnizeze garanția suplimentară poate decide să înlocuiască garanția inițială cu o nouă garanție. Este important de subliniat că o garanție suplimentară poate fi solicitată de Serviciul Vamal chiar și atunci când a fost acordată o garanție cu quantum redus sau o exonerare de garanție, în conformitate cu articolul 104 din CV.

În temeiul articolului 98 alin. (4) din CV, în cazul în care garanția nu a fost eliberată, aceasta poate fi, de asemenea, utilizată, în limitele cuantumului garantat, pentru a se recupera taxele la import sau la export și alte taxe de plătit, după caz, care devin exigibile în urma unui control ulterior, în conformitate cu articolul 352 din CV. Recuperarea cuantumurilor rezultate dintr-un control ulterior trebuie să fie posibilă în limita cuantumului acoperit de garanție, în măsura în care acest quantum este parțial sau integral disponibil Serviciului Vamal și atâta timp cât faptul generator al datoriei vamale este legat de declarația vamală inițială, de regimul pentru care garanția a fost constituită.

În cazul unei garanții globale constituite sub forma unui depozit în numerar, Serviciul Vamal vamală trebuie să solicite persoanei care a constituit garanția recalcularea cuantumului acesteia, dacă s-au efectuat plăți din garanție pentru sume neplătite în termenul stabilit de Serviciul Vamal. Până la restabilirea cuantumului inițial al depozitului în numerar, activitatea operatorului economic poate fi suspendată pentru operațiunile ulterioare. Totuși, valoarea acoperită de garanția globală sub forma unui angajament al garantului nu poate fi diminuată cu sumele plătite de garant în procesul de recuperare a taxelor vamale și a altor taxe, după caz conform prevederilor Anexei 16 din HG, care prevede: „Această sumă nu poate fi diminuată cu sumele deja plătite în temeiul prezentului angajament decât atunci când semnatarul este invitat să plătească o datorie apărută în cadrul unei operațiuni vamale care a început înainte de primirea cererii de plată anterioare sau în termen de treizeci de zile de la aceasta.”

II.6. Persoana care constituie garanția

II.6.1. Debitor / persoana care poate deveni debitor

În conformitate cu articolul 98 alineatul (2) din CV, garanția trebuie furnizată de debitor sau de către persoana care poate deveni debitor. Definiția termenului „debitor” este prevăzută la articolul 5 punctul 10 din CV („persoană obligată la plata unei datorii vamale”). Articolele 87–92 din CV stabilesc cine trebuie considerat debitor pentru fiecare dintre activitățile vamale posibile.

Conform articolului 94 din CV, în cazul în care mai multe persoane sunt responsabile pentru plata sumei reprezentând taxe la import sau la export corespunzătoare unei datorii vamale, acestea răspund în mod solidar pentru achitarea sumei respective.

II.6.2. Alte persoane care pot constitui o garanție

În cazurile în care debitorul sau persoana care poate deveni debitor nu poate sau preferă să nu constituie garanția solicitată, se aplică articolul 98 alineatul (2) din CV. SV poate, în conformitate cu prevederile legale naționale specifice în vigoare, să autorizeze o altă persoană decât debitorul sau persoana care poate deveni debitor să constituie garanția cerută.

Totuși, în principiu, Codul vamal al Republicii Moldova și actele normative subsecvente nu consideră persoana care furnizează garanția, alta decât debitorul sau persoana care poate deveni debitor potrivit art. 87–92 din Codul vamal, drept debitor al datoriei vamale, doar prin faptul constituirii garanției.

De asemenea, persoana care este autorizată de SV să furnizeze o garanție în condițiile art. 98 din Codul vamal al Republicii Moldova nu poate fi considerată debitor sau persoană care poate deveni debitor al datoriei vamale, în sensul dispozițiilor art. 87–92 din Codul vamal, exclusiv pentru motivul că a fost autorizată să constituie această garanție.

Această persoană trebuie considerată ca asumând exclusiv o răspundere financiară, în limitele și condițiile garanției constituite, pentru achitarea datoriei vamale și, după caz, a altor plăți aferente importului sau exportului, numai în situația în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile de plată în termenul stabilit de legislația vamală. O asemenea răspundere financiară este aplicabilă doar în măsura în care aceasta este expres prevăzută de legislația națională în vigoare.

Articolul 98 alin.(2) din CV se aplică atât garanțiilor izolate, cât și garanțiilor globale.

Garanțiile izolate, care acoperă 100 % din cuantumul exact al datoriei vamale și al altor taxe, după caz, pot fi acceptate dacă sunt constituite de o altă persoană decât debitorul sau persoana care poate deveni debitor. Totuși, biroul vamal de garanție trebuie să acorde o atenție deosebită formei angajamentului și efectului său juridic, conform pct. 119¹ din HG nr. 92/2023. Angajamentul garantului constituit de către o altă persoană, în conformitate cu art.98 alin.(2) din Cod, sub forma unei garanții izolate, se întocmește folosind formularul prevăzut în anexa nr. 13¹.

II.7. Conversia monetară a garanțiilor

Conform art. 427 alin. (13) din Cod Vamal în perioada 1 ianuarie 2024–31 decembrie 2026, în cazul în care pentru determinarea datoriei vamale, a valorii în vamă (prevăzută la art.86) este necesară conversia dintr-o valută străină, se aplică cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data apariției datoriei vamale. Determinarea unei datorii vamale, a valorii în vamă se face în moneda națională.

Totodată, în cazul regimului de tranzit comun, conform anexei I la Apendicile IV, art. 13 alin. (2) din CTC, cursul de schimb care trebuie utilizat în sensul recuperării datoriei este ultimul curs de vânzare constat pe piața sau piețele cele mai reprezentative din țara în care își are sediul autoritatea solicitantă, la data semnării cererii de recuperare.

II.8. Eliberarea garanției

Articolul 107 din CV prevede eliberarea garanției imediat după ce datoria vamală pentru care a fost constituită sau după ce obligația de plată a altor taxe încetează sau nu mai este susceptibilă de a lua naștere.

II.8.1. Diferența dintre eliberarea garanției și blocarea/deblocarea cuantumului de referință acoperit de garanție

Eliberarea unei garanții globale nu trebuie confundată cu blocarea/deblocarea sumei de referință acoperite de garanție. De fapt, eliberarea garanției nu presupune deblocarea automată a fiecărui

quantum aferent unei declarații sau operațiuni vamale, în vederea utilizării acestuia pentru operațiuni viitoare.

Blocarea sau deblocarea sumei de referință poate constitui un act automat, care nu necesită nicio solicitare din partea persoanei care a constituit garanția și nicio acțiune din partea Serviciului Vamal.

II.8.2. Definiția eliberării garanției

Eliberarea garanției trebuie să fie un act deliberat al Serviciului Vamal.

O garanție sub forma unui angajament sau sub o altă formă menționată la articolul 101 alineatul (1) litera (c) din CV este considerată pe deplin eliberată numai atunci când aceasta a fost efectiv și în mod expres restituită garantului sau persoanei care a constituit garanția.

Prin urmare, eliberarea unei garanții constituite prin angajamentul unui garant nu este echivalentă cu:

- decizia Serviciului Vamal de a revoca aprobarea angajamentului;
- decizia garantului de a anula angajamentul.

O garanție globală este o garanție continuă, stabilită pentru o perioadă mai lungă și destinată să acopere mai multe operațiuni și/sau regimuri vamale.

În cazul în care o garanție globală este eliberată, aceasta nu mai poate fi utilizată nici pentru operațiuni viitoare, nici pentru noi cereri de plată adresate garantului.

De asemenea, eliberarea unei garanții globale constituite prin angajamentul unui garant nu este echivalentă cu decizia Serviciului Vamal de a revoca, modifica sau suspenda autorizația de garanție globală.

O garanție constituită sub forma unui depozit în numerar este considerată eliberată în momentul în care suma depusă este rambursată.

II.8.3. Momentul eliberării garanției

Pentru a elibera garanția, Serviciului Vamal trebuie să evalueze condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din CV, și anume să verifice dacă datoria vamală încetează sau nu mai este susceptibilă de a lua naștere.

Această evaluare include analiza riscului ca o datorie vamală să poată fi identificată în viitor în urma unui control ulterior al operațiunilor acoperite de garanția respectivă, ținând cont de toate elementele și informațiile disponibile în momentul luării deciziei de eliberare a garanției.

Legislația nu stabilește un termen limită pentru efectuarea evaluării prevăzute la 107 alineatul (1) din CV privind eliberarea garanției.

Dacă rezultatul evaluării este pozitiv, Serviciul Vamal trebuie să elibereze imediat garanția și să o restituie persoanei care a constituit-o sau garantului.

De îndată ce anularea (de către garant) sau revocarea (de către Serviciul Vamal) a angajamentului produce efecte, Serviciul Vamal poate proceda la evaluarea condițiilor prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din CV.

O garanție izolată este constituită pentru o anumită operațiune sau declarație vamală și trebuie restituită/eliberată odată ce operațiunea a fost corect încheiată, iar datoria încetează sau nu mai este susceptibilă de a lua naștere.

Cu alte cuvinte, atunci când Serviciul Vamal este informat sau consideră că o datorie vamală ar putea fi identificată pentru anumite mărfuri ori pentru o operațiune sau declarație vamală specifică în urma unui control ulterior, acestea pot păstra garanția izolată până la clarificarea situației. Eliberarea unei părți din valoarea garanției trebuie solicitată de titularul autorizației de garanție globală (CGU) sau de persoana care a constituit garanția și poate fi autorizată, cu excepția cazului în care cuantumului în cauză nu justifică acest lucru, conform articolului 107 alineatul (2) din CV.

III. FORME DE GARANȚIE

Persoana căreia i se solicită să constituie garanția poate alege dintre formele de garanție prevăzute la articolul 101 alineatul (1) din CV:

- prin depunerea unui depozit în moneda națională, în numerar sau prin virament, la contul trezorerial de garanții;
- angajamentul unui garant ;
- prin altă formă de garanție care asigură plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale și al altor plăți.

Cu toate acestea, articolul 102 alin (2) din CV prevede că:

„Serviciul Vamal refuză acceptarea formei de garanție alese în cazul în care aceasta este incompatibilă cu buna funcționare a regimului vamal în cauză.”

III.1. Depozit în numerar

În conformitate cu articolul 101 din CV, o garanție poate fi constituită fie prin depozit în numerar în moneda națională, în numerar sau prin virament, la contul trezorerial de garanții.

Pentru această formă de garanție, Serviciul Vamal nu are obligația plății unei dobânzi

O astfel de garanție poate fi constituită pentru a acoperi o datorie vamală existentă și/sau potențială, precum și alte taxe, după caz.

În situația în care garanția este eliberată ca urmare a închiderii regimului vamal și a îndeplinirii tuturor obligațiilor vamale, suma constituită sub formă de depozit bănesc se restituie în baza cererii depuse de titularul regimului.

III.2. Angajamentul unui garant

III.2.1. Modele de angajamente ale unui garant

Responsabilitatea de a aproba angajamentul unui garant aparține biroului vamal competent (BVC) la care este constituită garanția.

BVC notifică persoana care constituie garanția cu privire la aprobare, conform articolului pct. 28 Ordinul nr.550-O/2023. Orice angajament poate face obiectul unei decizii negative (refuzul de a-l accepta), indiferent de natura garantului (fie că este vorba de o instituție financiară sau o companie de asigurări acreditată în conformitate cu dispozițiile în vigoare, fie de orice alt garant care necesită aprobarea Serviciului Vamal.)

Pentru a putea accepta angajamentul, BVC trebuie să poată verifica dacă toate părțile angajamentului garantului au fost completate corect, inclusiv semnăturile garantului.

În cazul în care verificarea nu se poate face prin alte mijloace, garantul trebuie să furnizeze Serviciului Vamal o listă cu speciemenele de semnătură ale persoanelor competente.

Anexele nr.13- 16¹ din HG nr. 92/2023, precum și Anexele C1-C4 din Convenția privind regimul de tranzit comun, stabilesc modele specifice de angajamente ale unui garant pentru:

- garanții izolate,
- garanții izolate sub formă de titluri,
- garanții globale.

O garanție izolată sub forma unui angajament al garantului poate fi furnizată de garant în cadrul regimului de tranzit comun, prin emiterea de titluri, conform articolului 11 alin (1 lit c) din CTC. Titlurile se întocmesc folosind formularul din C3 din CTC. Fiecare titlu reprezintă un quantum de 10.000 EUR, pentru care garantul este responsabil financiar. Persoana obligată să furnizeze garanția depune la biroul vamal competent un număr de titluri corespunzător multiplului de 10.000 EUR, necesar pentru a acoperi integral sumele prevăzute la articolul 18 din CTC.

CV și Actele sale conexe nu stabilesc o dată de expirare pentru garanțiile globale sub forma unui angajament.

O garanție sub forma unui angajament al garantului poate fi:

- înlocuită cu o nouă garanție sau modificată în conformitate cu articolul 106 din CV, dacă aceasta nu asigură sau nu mai este certă sau suficientă pentru a asigura plata datoriei vamale și a altor taxe, dacă este cazul, în termenul prevăzut, conform alegerii persoanei care a furnizat garanția respectivă. Dacă este acceptată de AC, angajamentul poate fi înlocuit și la cererea persoanei care l-a furnizat.
- eliberată de Serviciul Vamal, atunci când nu mai este necesară (articolul 107 din CV);
- revocată de Serviciul Vamal (articolul 103 alin. (4) din CV);
- anulată de garant (articolul 103 alin. (5) din CV).

Serviciul Vamal poate revoca în orice moment aprobarea angajamentului unui garant și notifică decizia garantului și persoanei căreia i se solicită constituirea garanției. Revocarea produce efecte în a 16-a zi de la data la care decizia privind revocarea este primită sau se consideră a fi fost primită de către garant.

Garantul își poate anula angajamentul în orice moment. Garantul notifică BVC despre anulare. Anularea angajamentului garantului nu afectează mărfurile care, în momentul în care anularea produce efecte, au fost deja plasate și se află încă sub un regim vamal sau în depozitarea temporară în temeiul angajamentului anulat.

Anularea angajamentului produce efecte în a 16-a zi de la data când garantul notifică BVC despre anulare.

Garantul rămâne responsabil financiar pentru datoriile vamale și alte taxe care au luat naștere din operațiunile acoperite de angajament și începute înainte de data la care revocarea sau anularea a devenit efectivă.

III.2.2. Alte forme de garanție

Garanția poate fi constituită în una dintre următoarele forme:

- a) responsabilitate contractuală solidară pentru întregul quantum al drepturilor de import sau de export de către o terță parte autorizată în acest scop de către Serviciul Vamal sau prin depunerea unei polițe a cărei plată este garantată de respectiva parte terță;
- b) prin depunerea unui depozit în euro sau în dolari SUA, în numerar sau prin virament, în cazul tranzitului extern.

În cazul în care o garanție este constituită prin depunerea unui depozit în numerar sau prin virament la contul trezorerial de garanții, Serviciul Vamal nu are obligația plății unei dobânzi aferente acestei garanții.

III.3. Garantul

Conform articolului 103 din CV și art. 12 din CTC, se stabilesc condițiile de bază pe care trebuie să le îndeplinească garanții care oferă angajamente în scopuri vamale:

- În sensul articolului 103 alin (1) din CV, garantul este o persoană terță stabilită pe teritoriul vamal. Garantul se angajează în scris să plătească quantumul garantat al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale

Garantul este aprobat de către Serviciul Vamal, cu excepția cazului în care garantul este o bancă sau o societate de asigurări licențiată.

- În sensul articolului 12 din CTC garantul este o terță persoană stabilită pe teritoriul părții contractante în care se furnizează garanția și aprobată de către autoritățile vamale care solicită garanția. Garantul: „indică o adresă de comunicare sau desemnează un reprezentant în fiecare stat membru în care garanția poate fi utilizată”. Aceste informații trebuie incluse în angajament, în conformitate cu condițiile autorizațiilor corespunzătoare (autorizații privind regimurile vamale sau, după caz, autorizația de garanție globală). În lipsa acestor informații, BVC nu va aproba angajamentul furnizat de garant.

Serviciul Vamal poate refuza aprobarea garantului dacă se constată că plata cuantumului taxelor de import sau de export aferente datoriei vamale și a altor taxe nu poate fi asigurată în termenul prevăzut.

Serviciul Vamal poate, de asemenea, revoca decizia de aprobare a garantului.

Decizia de revocare produce efecte în a 16-a zi de la data la care a fost primită sau se consideră că a fost primită de către garant.

IV. PREVEDERI SPECIFICE PENTRU CAZURILE ÎN CARE GARANȚIA ESTE IMPUSĂ DE CV

În cadrul Codului Vamal al republicii Moldova, garanția reprezintă, prin definiție, un angajament furnizat de debitor sau de debitorul potențial pentru a asigura plata unei datorii vamale existente sau potențiale, precum și, după caz, a altor taxe.

IV.1. Depozitare temporară

O autorizație pentru operarea unui spațiu de depozitare temporară poate fi acordată numai cu condiția ca solicitantul să furnizeze o garanție, în conformitate cu articolul 98 din CV, cu excepția cazului în care operatorul spațiului de depozitare temporară este Serviciul Vamal însăși. În conformitate cu articolul 152 alineatul (4) litera (c) din CV, garanția trebuie depusă înainte de acordarea autorizației Potrivit articolului 151 alin. (1) din CV, mărfurile aflate în depozitare temporară pot fi depozitate și în alte locuri decât spațiile de depozitare temporară autorizate de Serviciul Vamal, în cazurile și condițiile prevăzute de Cod și de Regulamentul de aplicare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023.

În aceste situații, constituirea unei garanții este, de asemenea, obligatorie, în conformitate cu articolul 101 alin. (1) și articolul 104 alin. (1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021, coroborate cu prevederile relevante din pct. 252 HG nr. 92/2023.

IV.2. Punerea în libera circulație

Conform art.187 alin.(1), în cazul în care plasarea mărfurilor sub un regim vamal presupune apariția unei datorii vamale, acordarea liberului de vamă pentru mărfuri este condiționată de plata cuantumului taxelor la import sau la export corespunzătoare datoriei vamale sau de constituirea unei garanții pentru acoperirea acestei datorii. vamale și, după caz, a altor taxe.

În cazul în care plata nu a fost efectuată, garanția trebuie furnizată înainte de eliberarea mărfurilor.

IV.3. Regimuri speciale altele decât tranzitul

IV.3.1. Prevederi generale

Conform, art. 279 alin.(5),lit.(c), o garanție este necesară pentru obținerea autorizației aferente oricăruia dintre următoarele regimuri speciale , altele decât tranzitul:

- perfecționare activă / perfecționare pasivă,
- utilizare specifică: admitere temporară / destinație finală,
- depozitare: antrepozitare vamală.

Conform art. 187 alin.(3), liberul de vamă pentru aceste mărfuri sub regimul vamal în cauză nu poate fi acordat dacă nu a fost constituită o garanție care să acopere cuantumul datoriei vamale potențiale și, dacă este cazul, al altor taxe.

Potrivit art. 279 alin.(5),lit.(c), atunci când poate apărea o datorie vamală sau alte taxe pentru mărfurile plasate sub un regim special, solicitantul autorizației pentru respectivul regim special trebuie să furnizeze o garanție în conformitate cu articolul 98 din CV.

Deoarece autorizația pentru un regim special, altul decât tranzitul, este acordată pentru a permite liberul de vamă sub acest regim în mod regulat, pentru mai multe operațiuni, este recomandabil ca solicitantul să furnizeze o garanție globală care să acopere toate operațiunile desfășurate în baza respectivei autorizații.

Garanția furnizată pentru o datorie potențială trebuie să acopere riscul generării unei datorii vamale din cauza neîndeplinirii obligațiilor aferente regimului special sub care sunt plasate mărfurile.

În plus, garanția care acoperă datoriile vamale potențiale asigură recuperarea acestor datorii în cazul în care ele se nasc și nu sunt plătite de debitor în termenul stabilit.

În ceea ce privește închiderea regimului special, altul decât tranzitul — care implică deblocarea cuantumului garantat —, în cazul regimului de perfecționare activă și al regimului de destinație finală, există obligația de a furniza un decont de încheiere, conform pct. 371 din HG 92/2023.

Această obligație se aplică atât în cazul în care autorizația pentru aceste regimuri este acordată în formă completă (pentru multiple operațiuni), cât și atunci când este emisă pe baza unei declarații vamale, conform pct. 356 din HG 92/2023

Garanția furnizată pentru o datorie vamală potențială în cadrul acestei autorizații trebuie să rămână blocată până când este clar că nu mai poate lua naștere o datorie vamală, adică doar după efectuarea controlului de Serviciul Vamal asupra decontului de încheiere.

În practică:

În numeroase cazuri, regimul special este închis printr-o declarație de reexport și scoaterea de pe teritoriul vamal ulterior a mărfurilor. Pentru declarația de reexport nu este necesară o garanție izolată. Până la închiderea efectivă a regimului special prin reexportul corespunzător (sau prin orice alt act care duce la încheierea regimului), mărfurile rămân acoperite de garanția furnizată la plasarea lor sub regimul special respectiv.

IV.3.1.1. Admiterea temporară și destinația finală

În cazul admiterii temporare (AT) cu scutire parțială de taxe vamale, datoria vamală se constituie la momentul acceptării declarației vamale, conform articolului 87 alineatul 2 din CV.

În momentul depunerii declarației vamale nu poate fi stabilit cuantumul exact al datoriei vamale finale. Prin urmare, garanția care acoperă această datorie trebuie stabilită la nivelul maxim, în conformitate cu articolul 99 alineatul (2) din CV, adică suma care ar fi datorată dacă mărfurile ar fi fost puse în liberă circulație la data plasării lor sub regimul de admitere temporară.

Totuși, o datorie vamală poate lua naștere și în cazul neîndeplinirii obligațiilor din cadrul autorizației RS. Cu toate acestea, potrivit articolului 99 alineatul (1) din CV, Serviciul Vamal n cazul în care constituirea unei garanții este obligatorie, Serviciul Vamal stabilește cuantumul acestei garanții la un nivel egal cu cuantumul exact al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale, dacă acest cuantum poate fi determinat cu certitudine în momentul în care garanția este solicitată.

În cazul admiterii temporare cu scutire totală de taxe vamale, garanția globală trebuie să acopere numai datoriile potențiale (a se vedea modelul din anexele 16 și 16¹ din HG nr. 92/2023).

În cazul regimului de destinație finală, ambele tipuri de datorii vamale sunt acoperite printr-o singură garanție —

- datoriile care deja s-au constituit, stabilite la nivelul taxei vamale reduse, și
- datoriile potențiale, cu excepția cazului în care s-a acordat o scutire totală de taxe vamale.

IV.3.1.2. Solicitarea regimurilor speciale pe baza unei declarații vamale

În cazul în care cererea de autorizație pentru regimul special se bazează pe o declarație vamală (DV) referitoare la o singură operațiune, de exemplu o reparație în garanție în cadrul regimului de perfecționare activă sau o admitere temporară în vederea expunerii unor mărfuri, este preferabilă o garanție individuală.

Potrivit art. 187 alin.(3), liberul de vamă a mărfurilor nu poate fi acordat dacă nu a fost constituită nicio garanție, (a se vedea modelul din anexele 16 și 16¹ din HG nr. 92/2023)

Prin urmare, poate fi acceptată și o garanție globală dacă autoritățile vamale asigură un control corespunzător al cuantumului de referință și verifică existența, valabilitatea și cuantumul garanției constituite de fiecare dată când este depusă o declarație vamală.

IV.3.1.3. Antrepozitare vamală

În cazul regimului de antrepozitare vamală, titularul autorizației de antrepozitare trebuie să furnizeze o garanție. Titularul autorizației (persoana obligată să constituie garanția) este deținătorul spațiului de depozitare. În ceea ce privește plasarea mărfurilor sub regimul de antrepozitare vamală, nu este necesară o garanție, întrucât aceasta este cerută numai pentru exploatarea spațiilor de depozitare destinate păstrării mărfurilor în cadrul unui antrepozit vamal. Este posibil ca, la un moment dat, autoritățile vamale să constate că garanția constituită de deținătorul spațiului nu este suficientă și să solicite o garanție suplimentară, în conformitate cu articolul 106 din CV.

În cazul antrepozitelor vamale publice, titularul autorizației și titularul regimului pot fi persoane diferite. Deși principiul de bază prevede că titularul autorizației trebuie să furnizeze garanția, Serviciul Vamal poate accepta o garanție din partea titularului regimului, deoarece, conform articolului 304 din CV, acesta poate deveni debitor.

Totuși, în autorizația de constituire a unui antrepozit vamal public, răspunderea poate fi limitată doar la titularul regimului (a se vedea articolul 304 alineatul (2) din CV). Această situație este deosebit de relevantă pentru antrepozitele publice de tip II, în care responsabilitățile revin titularului regimului (fostul tip B).

Pentru antrepozitele publice de tip I, responsabilitățile revin atât titularului autorizației, cât și titularului regimului.

Garanția suplimentară poate fi constituită, de asemenea, de către titularul regimului. Se recomandă ca garanția suplimentară constituită de titularul regimului, sub forma unui angajament, să menționeze răspunderea solidară a ambelor persoane în ceea ce privește datoria vamală potențială care poate apărea din situația respectivă.

IV.4. Amânarea plății și alte facilități de plată

În conformitate art. 187 alin.(1) din Cod Vamal, acordarea liberului de vamă a mărfurilor este condiționat de plata datoriei vamale sau de constituirea unei garanții. Garanția poate acoperi doar acordarea liberului de vamă a mărfurilor sau acordarea liberului de vamă a mărfurilor cu amânarea

plății (a se vedea anexa nr. 16 din HG nr. 92/2023), în cazul în care operatorul economic solicită acest lucru.

Garanția trebuie să fie constituită înainte de acordarea autorizației de amânare a plății sau a altor facilități de plată.

Articolul 113 alin (1) din CV prevede că cuantumul drepturilor de import și de export se plătește până la acordarea liberului de vamă sau în termen de 10 zile de la data notificării datoriei vamale, cu constituirea unei garanții în cuantum deplin al drepturilor de import.

Articolul 113 alin (2) din CV prevede că Prin derogare de la alin.(1), importatorii care dețin statutul AEO în conformitate cu art.36 dispun de dreptul de amânare a termenului de plată a cuantumului drepturilor de import pe o perioadă ce nu poate depăși 30 de zile de la data notificării. În acest caz, acordarea liberului de vamă este condiționată de constituirea unei garanții

În cazul amânării plății cuantumului drepturilor de import, majorarea de întârziere (penalitatea) nu se calculează.

IV.5. Suspendarea executării unei decizii ca urmare a unei căi de atac

Depunerea unei căi de atac nu are efect suspensiv de executare asupra deciziei contestate emise de Serviciul Vamal.

Cu toate acestea, Serviciul Vamal suspendă total sau parțial executarea unei astfel de decizii în cazul în care au motive întemeiate de îndoială în privința conformității deciziei contestate cu legislația vamală sau consideră că un prejudiciu ireparabil se poate produce la adresa persoanei în cauză.

Suspendarea executării acestei decizii este condiționată de constituirea unei garanții, cu excepția cazului în care se stabilește, pe baza unei evaluări documentate, că această garanție ar fi de natură să cauzeze debitorului dificultăți grave de ordin economic sau social.

V. GARANȚIE IZOLATE ȘI GARANȚII GLOBALE

Atunci când o garanție izolată sau globală poate fi utilizată în mai multe state membre a Convenției (CTC), biroul vamal de garanție îi comunică persoanei care a constituit garanția, garantului, următoarele informații:

- numărul de referință al garanției (GRN); pentru garanțiile globale, se atribuie un GRN fiecărei părți a cuantumului de referință, în funcție de tipul de monitorizare, astfel cum este prevăzut la Subsecțiunea a 3-a din HG nr.92/2023;
- un cod de acces asociat numărului de referință al garanției.

În cazul unei garanții izolate prin titluri, informațiile menționate mai sus trebuie comunicate garantului.

În cazul unei garanții globale, coduri de acces suplimentare pot fi atribuite la cererea persoanei care a constituit garanția. Aceste coduri pot fi utilizate, de asemenea, de reprezentanții acesteia.

Atunci când o persoană comunică un GRN și codurile sale de acces unei birou vamal competent, acesta verifică existența și valabilitatea garanției de fiecare dată când o persoană îi comunică un număr de referință al garanției, după caz.

În cazul unei trimiteri la un număr de referință al garanției, se recomandă ca Serviciul Vamal să verifice legătura dintre persoana care transmite informațiile privind GRN-ul și persoana obligată la plata datoriei vamale (debitorul sau potențialul debitor).

În practică:

După înregistrarea garanției, birourile vamale competente emit numărul de referință al garanției și codul de acces inițial.

Dacă, din orice motiv, o persoană neautorizată obține acces la numărul de referință al garanției și la codul de acces inițial, nu este posibilă împiedicarea utilizării frauduloase a garanției. Serviciul Vamal trebuie să minimizeze pe cât posibil aceste riscuri. Pentru a evita astfel de situații, este important să fie desemnată o persoană responsabilă de toate activitățile legate de garanții.

V.1. Garanția izolată

Garanția izolată acoperă o singură operațiune/declarație și asigură plata unei datorii vamale existente sau potențiale, precum și a altor taxe, dacă este cazul. Pentru fiecare angajament constituit cu titlu de garanție izolată, se recomandă ca Serviciul Vamal să indice numărul de înregistrare al declarației vamale corespunzătoare (MRN) sau al declarației de depozitare temporară acoperite de garanție.

Aceste informații constituie un element de date obligatoriu, conform anexei 13 și 13¹ din HG nr. 92/2023.

În cazul în care constituirea unei garanții este obligatorie, o garanție care acoperă o singură operațiune (garanție izolată) pentru o datorie vamală potențială acoperă cuantumul taxelor la import sau la export corespunzătoare datoriei vamale care ar putea lua naștere, calculat pe baza celor mai ridicate taxe vamale aplicabile mărfurilor de același tip.

Conform pct. 27 din Ordinul nr. 550-O/2023 în cazul în care o garanție izolată este constituită sub formă de angajament al unui garant, dovada respectivului angajament se păstrează de către biroul vamal de garanție pentru perioada de valabilitate a garanției”.

Conform articolului 98 alineatul (6) din CV, Serviciul Vamal, de asemenea, monitorizează garanția izolată.

V.2. Garanția globală

Garanția globală acoperă cuantumul datoriei vamale existente sau potențiale, precum și a altor taxe, după caz, corespunzătoare mai multor operațiuni, declarații sau regimuri vamale ale aceluiași operator economic.

Cuantumul de referință a unei garanții globale este constituită individual, în funcție de taxele aplicabile și cerințele practice necesare pentru o gestionare eficientă a garanțiilor.

Poate fi necesară o împărțire suplimentară a cuantumului de referință, pentru a asigura un control adecvat, în funcție de:

- nivelul de reducere al garanției corespunzătoare(articolul 104 din CV – pot fi acordate niveluri diferite de reducere);

- regimul vamal acoperit de garanție (partea din suma de referință corespunzătoare fiecărei autorizații acordate pentru un regim special sau pentru depozitarea temporară este ulterior asociată acestei autorizații. Dacă este cazul, fiecare parte a cuantumului de referință poate acoperi mai multe regimuri, cu condiția ca această abordare să nu afecteze monitorizarea cuantumului de referință.

V.2.1. Forme de garanție globală

V.2.1.1. Garanție globală sub forma unui angajament

În temeiul articolului 101 din CV, este posibilă constituirea unei garanții globale este posibilă sub forma unui angajament, prin utilizarea formularului tip prevăzut în anexe 16 și 16¹ din HG 92/2023.

În ceea ce privește regimul de tranzit comun, garanția globală poate fi furnizată numai sub forma unui angajament al garantului (punctul 141 din HG 92/2023).

V.2.1.2. Garanție globală sub forma unui depozit în numerar / sub alte forme

În conformitate cu articolul 101 alin. (2) lit. b) din Codul vamal al Republicii Moldova, depunerea unui depozit în euro sau în dolari SUA, în numerar sau prin virament, este permisă exclusiv în cazul tranzitului extern, cu condiția acceptării acesteia de către Serviciul Vamal.

Garanția constituită prin depozit în moneda națională, în numerar sau prin virament, poate fi utilizată pentru acoperirea datoriei vamale și a altor plăți aferente, în conformitate cu articolul 101 alin. (1) lit. a) din Codul vamal.

V.2.2. Autorizația de constituire a unei garanții globale, incluzând o eventuală reducere sau exonerare (autorizație CGU)

În temeiul articolului 98 alineatul (5) CV, Serviciul Vamal poate, la cerere „permite constituirea unei garanții globale care să acopere suma taxelor de import sau de export corespunzătoare datoriei vamale aferente la două sau mai multe operațiuni, declarații sau regimuri vamale”.

V.2.2.1. Procedura de acordare a unei autorizații CGU

Cererea de obținere a unei autorizații CGU trebuie depusă prin intermediul SDV (Sistemul de decizii vamale) sau pe suport de hârtie la Serviciul Vamal, conform anexei nr. 2 din Ordinul nr. 550-O/2023.

V.2.2.1.1. Biroul Vamal competent

În prezent, cererile și deciziile privind autorizațiile CGU sunt gestionate prin intermediul sistemului SDV — instrumentul informatic dedicat gestionării deciziilor.

Biroul vamal competent - subdiviziunea Serviciului Vamal competentă să ia decizia.

a) În cazul autorizării utilizării garanției globale și în cazul depunerii unei garanții izolate sub forma de mijloace bănești (depozit în numerar), biroul vamal competent este Direcția venituri vamale din cadrul aparatului central al Serviciului Vamal.

b) În cazul unei garanții izolate, biroul vamal competent este postul vamal la care se efectuează operațiunea vamală sau formalitățile de plasare a mărfurilor sub regimul vamal care necesită constituirea garanției.

V.2.2.1.2. Cererea privind obținerea unei autorizații a garanției globale, incluzând o eventuală reducere sau exonerare

Cererea este acceptată de Serviciul vamal dacă este conform normelor generale aplicabile cererilor și deciziilor.

O cerere acceptată este apoi tratată în conformitate cu condițiile generale privind deciziile prevăzute la articolul 16 din CV.

Cererea trebuie să conțină elementele de date specifice prevăzute Anexa nr. 2 din Ordinul nr. 550-O/2023.

V.2.2.1.3. Deciziile adoptate de Serviciul Vamal

Deciziile privind acordarea unei autorizații CGU trebuie adoptate în conformitate cu articolul 15 din CV. Pentru acest scop, datele disponibile referitoare la alte garanții valabile constituite de solicitant și la autoritățile CGU existente trebuie să fie accesibile Serviciului Vamal.

Serviciul Vamal și biroul competent stabilește quantumul de referință în conformitate cu pct. 132 din HG nr. 92/2023, în cooperare cu operatorul economic.

Dacă solicitantul îndeplinește condițiile privind acordarea autorizației (conform prevederilor articolului 104 din CV) autorizația CGU, inclusiv eventuala reducere sau exonerare în legătură cu quantumul de referință stabilit, se acordă.

La acceptarea unei cereri, Serviciul Vamal verifică dacă solicitantul îndeplinește condițiile de la articolul 16 din CV:

a) solicitantul este înregistrat de către Serviciul Vamal în sistemul informațional integrat vamal., în cazul în care acest lucru se impune de regimul pentru care este depusă cererea;

- b) solicitantul este stabilit pe teritoriul vamal, în cazul în care acest lucru se impune de regimul pentru care este depusă cererea;
- c) cererea, semnată și motivată, este depusă la subdiviziunea competentă a Serviciului Vamal conform art.15 alin.(4) care prevede excepția cazului în care se dispune altfel, subdiviziunea competentă a Serviciului Vamal este cea de la locul permanent de realizare a activității economice a solicitantului.;
- d) cererea nu este depusă de același solicitant și nu are același obiect ca al unei decizii care, în decursul perioadei de un an anterioară cererii, a fost anulată sau revocată din motiv că solicitantul nu a reușit să își îndeplinească o obligație impusă în temeiul deciziei respective;
- e) solicitantul a furnizat toate informațiile pentru luarea deciziei.

Dacă cuantumul de referință stabilit diferă de cel solicitat în cerere, diferența trebuie justificată.

La cerere, Serviciul Vamal poate acorda una sau mai multe autorizații CGU, ținând cont de:

- modalitățile de monitorizare a cuantumului de referință (Secțiunea a 3-a din HG nr. 92/2023);
- numărul cererilor (de regulă, solicitantul ar trebui să se adreseze aceluiași birou vamal competent dacă deține deja o autorizație CGU și dorește creșterea cuantumului de referință pentru noi regimuri vamale. Totuși, dacă nu deține statutul de operator economic autorizat pentru simplificări vamale, acesta poate depune o cerere pentru constituirea unei garanții globale destinate amânării plăților;
- Valabilitatea geografică a autorizației CGU- Autorizație CGU pentru regimul de tranzit, trebuie să aibă valabilitate la nivelul național și la nivelul Comunitar (CTC). Pentru alte regimuri vamale sau pentru depozitarea temporară, garanția poate fi, de regulă, valabilă pe întrec teritoriu al Republicii Moldova
- următoarele coduri: 1 – plată normală; 2 – plată cu amânare.

Conform articolului 23 alineatul (5) CV Serviciul Vamal monitorizează condițiile și criteriile aplicabile titularului și respectarea obligațiilor care decurg din decizie (de exemplu, reducerea/exonerarea garanției, monitorizarea cuantumului de referință).

Pot exista termene diferite pentru reevaluarea diferitelor condiții specifice. Deoarece anumite condiții nu trebuie neapărat reevaluate anual, situația financiară a titularului autorizației CGU trebuie reevaluată la fiecare 12 luni, în special în cazul în care a fost acordată o reducere sau o scutire de garanție. În practică, unele state membre revaluează toate condițiile anual, în timp ce altele revaluează condiția privind capacitatea financiară suficientă în fiecare an, iar celelalte condiții — o dată la trei ani.

Dacă Serviciul Vamal primește informații conform cărora operatorul economic nu mai îndeplinește una dintre condiții sau dacă au intervenit modificări în activitatea ori în organizarea operatorului economic, acestea trebuie să revalueze autorizația CGU.

La reevaluarea condiției privind capacitatea financiară suficientă, Serviciul Vamal trebuie să țină cont de rezultatele monitorizării sumei de referință.

Autorizația CGU poate fi, de asemenea, reevaluată la cererea operatorului economic, în cadrul obligației acestuia de a monitoriza garanțiile și autorizațiile sale, întrucât el deține cea mai bună cunoaștere a modului în care sunt îndeplinite condițiile de acordare a autorizației, precum și a activităților și organizării sale.

În conformitate cu rezultatele monitorizării, cu propunerile titularului autorizației, cu propunerile Serviciului Vamal ținând seama de alte condiții care pot influența valabilitatea și/sau conținutul unei autorizații, Serviciul Vamal poate lua următoarele decizii:

- să anuleze autorizația, în conformitate cu articolul 28 din CV;
- să revoce sau să modifice autorizația, în conformitate cu articolul 29 din CV;
- să suspende autorizația, în conformitate cu articolul 25 din CV

O autorizație pentru simplificări, care face parte dintr-o autorizație pentru un regim special, prevăzută la articolul 278 literele (b)–(d) din CV, nu poate fi acordată înainte de acordarea autorizației pentru regimul special. În plus, nu este necesară nicio garanție suplimentară pentru

aceste cazuri, în afara garanției globale constituite în cadrul autorizației pentru regimul special. Totuși, dacă se are în vedere o modificare (revizuire, suspendare, anulare sau revocare) a autorizației pentru regimul special, ca urmare a faptului că titularul acestei autorizații nu respectă obligațiile privind garanția constituită, autorizația aferentă de simplificare și autorizația privind garanția globală trebuie tratate în același mod.

V.2.3. Interdicțiile temporare privind utilizarea garanțiilor globale

În contextul regimurilor speciale sau al depozitării temporare, Guvernul, la cererea Serviciului Vamal, poate decide interzicerea temporară a recurgerii la oricare dintre următoarele:

- a) garanția globală cu un quantum redus sau exonerarea de garanție prevăzute la art.104 alin.(2);
- b) garanția globală menționată la art.104 pentru tipurile de mărfuri identificate ca obiect al unor fraude, în sensul prevăzut la art.39 alin.(2) pct.1) și 3).

(2) Dacă se aplică alin.(1) lit.a) sau b) din prezentul articol, recurgerea la garanția globală cu un quantum redus sau la exonerarea de garanție, precum și la garanția globală menționată la art.104, poate fi autorizată în cazul în care persoana în cauză îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

- a) persoana poate demonstra că, în cadrul operațiunilor pe care le-a angajat în cursul celor 2 ani care au precedat decizia menționată la alin.(1), pentru mărfurile în cauză nu a apărut nicio datorie vamală;
- b) persoana respectivă poate demonstra că, în cazul în care au apărut datorii vamale în cursul celor 2 ani care au precedat decizia menționată la alin.(1), acestea au fost plătite integral de debitor, de debitori sau de garant în termenul prevăzut.

(3) Pentru a obține autorizația de utilizare a unei garanții globale interzise temporar, persoana în cauză trebuie, de asemenea, să îndeplinească condițiile prevăzute la art.40 și 41.

V.2.4. Stabilirea quantumului de referință

V.2.4.1. Introducere

În temeiul articolului 99 alineatul (1) din CV, în cazul în care constituirea unei garanții este obligatorie, Serviciul Vamal stabilește quantumul acestei garanții la un nivel egal cu quantumul exact al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale, dacă acest quantum poate fi determinat cu certitudine în momentul în care garanția este solicitată

Pentru a proteja interesele financiare ale bugetului, Serviciul Vamal stabilește un quantum de referință suficient pentru a acoperi, în orice moment, valoarea corespunzătoare a datoriei vamale existente sau potențiale, precum și alte taxe, după caz, pentru care se acordă garanția globală.

Pentru stabilirea quantumului de referință, se aplică următoarele principii:

- Partea din quantumul de referință destinată acoperirii datoriei vamale care a luat naștere deja trebuie să corespundă valorii taxelor la import sau export și altor taxe datorate în momentul în care se solicită garanția.
- Partea din quantumul de referință destinată acoperirii datoriei vamale care poate să ia naștere trebuie să corespundă valorii drepturilor la import sau export și altor taxe calculate pe baza celor mai ridicate taxe aplicabile mărfurilor de același tip. Aceste quantumuri pot deveni exigibile în perioada cuprinsă între plasarea mărfurilor sub regimul vamal relevant și momentul descărcării regimului, sau între începutul și data corectă a finalizării depozitării temporare. Acest quantum trebuie stabilit pentru fiecare declarație vamală (DV) sau declarație de depozitare temporară (DDT) pentru care este constituită garanția.
- Quantumul de referință trebuie să fie suficient pentru a acoperi, în orice moment, datoria vamală existentă și cea potențială, precum și alte taxe, care pot varia în timp.
- Biroul vamal competent stabilește quantumul de referință în cooperare cu persoana căreia i se solicită să constituie garanția, conform punctului 132 HG nr. 92/2023.

- În temeiul aceluiași articol, Serviciul Vamal stabilește cuantumul pe baza informațiilor privind mărfurile plasate sub regimurile vamale relevante sau în depozitare temporară în ultimele 12 luni, precum și pe baza unei estimări a volumului operațiunilor preconizate, care rezultă, printre altele, din documentația comercială și contabilă a persoanei căreia i se solicită să constituie garanția.
- În temeiul aceluiași articol o opțiune alternativă (de rezervă) în cazul în care informațiile necesare pentru determinarea părții din cuantumul de referință nu sunt disponibile biroului vamal competent în temeiul primului alineat, respectiva sumă se stabilește la echivalentul în lei moldovenești a 10000 euro pentru fiecare declarație.
- În acest context, termenul „declarație” se referă la o declarație vamală (DV) pentru plasarea mărfurilor sub un regim vamal sau la o declarație pentru plasarea mărfurilor în depozitare temporară (DT). O declarație acoperă toate mărfurile plasate sub același regim vamal sau în depozitare temporară, sub același număr de referință principal (MRN).
- Cuantumul de referință se reexaminează și trebuie ajustat, atunci când este necesar. Aceasta implică, de asemenea, ajustarea cuantumului garanției și a autorizației de garanție globală (CGU).

V.2.4.2. Calculul cuantumului de referință

Pentru stabilirea cuantumului de referință aferent drepturilor vamale la import sau export și altor taxe care pot apărea, sunt necesare trei elemente esențiale de date:

i) Valoarea mărfurilor plasate sub regimul vamal relevant sau în depozitare temporară (DT)

Persoana obligată să furnizeze garanția trebuie să prezinte aceste date pe baza documentației comerciale și a evidențelor contabile.

În cazul în care nu există date istorice disponibile (de exemplu, dacă un operator economic primește pentru prima dată o autorizație pentru un depozit vamal), operatorul economic trebuie să estimeze valoarea totală a mărfurilor pe care intenționează să le plaseze sub regimul vamal respectiv sau în depozitare temporară, pe o perioadă de 12 luni.

ii) Rata taxei aplicabilă mărfurilor

Cuantumul de referință se calculează pe baza celor mai ridicate rate ale taxelor la import sau export aplicabile mărfurilor de același tip și, după caz, a celor mai ridicate taxe ale altor taxe datorate în legătură cu importul sau exportul mărfurilor de același tip.

Prin „mărfuri de același tip” se înțeleg mărfuri care, deși nu sunt identice în toate privințele, prezintă caracteristici similare cu cele ale mărfurilor pentru care trebuie constituită garanția, permițându-le să îndeplinească aceleași funcții. Referirea la mărfuri de același tip are rolul de a facilita calculul cuantumului de referință în situațiile în care, din lipsă de informații, nu este posibilă clasificarea exactă a mărfurilor în tariful vamal.

Astfel, calculul trebuie efectuat pe baza taxelor la import și, după caz, a altor taxe aplicabile mărfurilor de același tip, fie: dacă acestea ar fi fost puse în liberă circulație, fie pe baza taxelor la import și a altor taxe aplicabile mărfurilor de același tip puse în liberă circulație în trecut.

Operatorul economic trebuie să furnizeze, ca parte a cererii de autorizație CGU, informații privind cea mai ridicată taxă vamală și alte taxe aplicabile pentru orice transport unic din perioada ultimelor 12 luni sau, dacă aceste date nu sunt disponibile, estimarea celei mai ridicate taxe pentru următoarele 12 luni.

Mărfurile respective trebuie clasificate conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor (Legea nr. 172/2014), fără să se ia în considerație careva reduceri sau exonerare care ar putea fi acordată în cadrul unui contingent tarifar sau în baza unei dovezi de origine preferențială.

La stabilirea cuantumului de referință, trebuie luate în calcul taxele antidumping, taxele compensatorii sau taxele suplimentare rezultate din suspendarea concesiilor tarifare.

iii) Perioada de încheiere

Perioada de încheiere reprezintă intervalul în care **mărfurile plasate sub un regim special** (cu excepția tranzitului) sau **produsele obținute în urma prelucrării** trebuie: plasate sub un regim vamal ulterior, distruse, scoase de pe teritoriul vamal, sau atribuite destinației finale prescise. În cazul perfecționării pasive, aceasta reprezintă perioada în care mărfurile exportate temporar trebuie reimportate sub formă de produse prelucrate și puse în liberă circulație pentru a beneficia de scutirea totală sau parțială de taxe la import.

Operatorul economic trebuie să furnizeze, în cadrul cererii de autorizație CGU, informații privind perioada medie dintre plasarea mărfurilor sub regim și încheierea acestuia, corespunzătoare perioadei recente de 12 luni.

Dacă Serviciul Vamal nu dispune de date istorice sau operatorul nu furnizează documente pentru estimarea perioadei de încheiere, se ia în considerare perioada maximă prevăzută pentru acel regim special, pentru a garanta că cuantumului de referință nu este depășit în niciun moment. În lipsa datelor istorice, estimarea cuantumului de referință se bazează pe intervalul maxim de timp prevăzut pentru acel regim sau operațiune vamală. Nu există o perioadă limită pentru stocarea mărfurilor într-un depozit vamal. Pentru spațiile de depozitare temporară (DT), perioada nu trebuie să depășească 90 de zile. În acest caz, deținătorul spațiului trebuie să furnizeze o estimare exactă a perioadei relevante, bazată pe documentația comercială și pe evidențele contabile.

Dacă plata este amânată, informațiile privind perioada dintre **notificarea datoriei vamale** și data plății efective pentru operațiunile efectuate în ultimele 12 luni trebuie de asemenea luate în considerare la stabilirea cuantumului de referință.

V.2.4.3. Metode de evaluare sau de facilitare a calculului cuantumului de referință

În esență, cuantumului de referință trebuie calculat cât mai precis posibil, pe baza datelor esențiale menționate anterior.

Dacă nu există date istorice privind operațiunile efectuate în ultimele 12 luni în incinta spațiilor pentru care este necesară garanția, cuantumului de referință poate fi stabilit pe baza datelor disponibile pentru o perioadă de timp comparabilă sau pe baza volumului de activitate estimat al operatorului economic pentru spațiul respectiv.

Pentru efectuarea unei estimări, în cazul în care datele necesare nu sunt disponibile Serviciului Vamal sau nu au fost furnizate de operatorul economic, cuantumului de referință stabilit de operatorul economic în raport cu estimarea volumului său de activitate poate fi luat în considerare de Serviciul Vamal. În acest caz, pentru a verifica corectitudinea stabilirii cuantumului de referință, se recomandă efectuarea unui audit anticipat al monitorizării cuantumului de referință.

În cazul antrepozitelor vamale publice de tip I sau II ori al spațiilor de depozitare temporară (DT), operatorii economici nu dispun adesea de informațiile necesare pentru a calcula taxele vamale care pot fi datorate, deoarece mărfurile sunt adesea stocate în regim de consignare. În plus, deși titularul autorizației pentru antrepozitul vamal sau operatorul spațiului de DT are obligația de a constitui garanția, acesta nu este declarantul mărfurilor respective. Prin urmare, orice informații referitoare la spații similare, operate de aceeași persoană sau de alte persoane, precum și la mărfurile stocate în acestea, pot fi utilizate drept bază pentru calcularea cuantumului aferent noului spațiu.

V.2.4.4. Exemple de calcul al cuantumului de referință

Această secțiune prezintă exemple de metode posibile de calcul și nu descrie o metodă limitativă pentru stabilirea cuantumului de referință. Variantele enumerate mai jos sunt oferite doar cu titlu de exemplu. Lista nu este exhaustivă — pot fi aplicate și alte metode („variante”) atâta timp cât asigură determinarea corectă a cuantumului de referință.

În general, aceste exemple se referă la fiecare regim vamal sau la depozitarea temporară. Totuși, trebuie de luat în considerație că tipul de activitate economică joacă, de asemenea, un rol, chiar și pentru același regim.

Indiferent de metoda utilizată, este important de subliniat că valoarea de referință trebuie stabilită la un nivel care să garanteze protejarea intereselor financiare ale Uniunii în toate cazurile posibile.

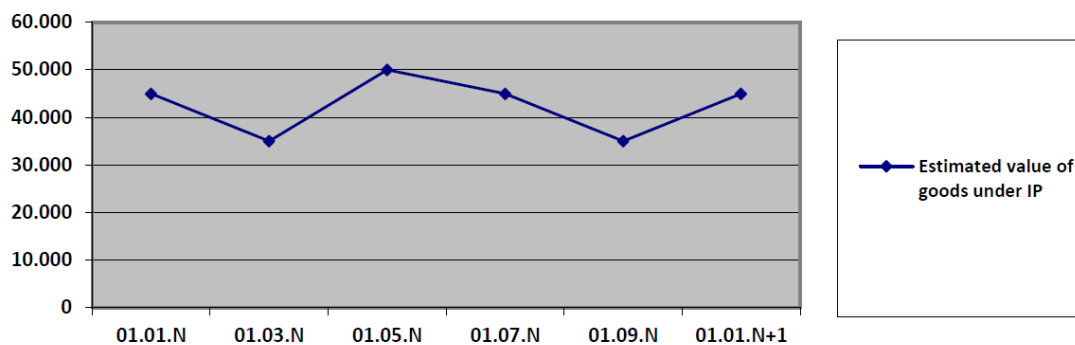
a) Perfecționarea activă (PA)

Conform condițiilor autorizației de utilizare a regimului de perfecționare activă, termenul maxim de încheiere este de 6 luni. Pentru a estima valoarea mărfurilor plasate sub acest regim și momentul încheierii, trebuie luate în considerare datele istorice și estimarea volumului de activitate.

Exemplu de calcul al cuantumului de referință pentru garanție:

- Valoarea totală a mărfurilor care ar putea fi plasate sub regimul de perfecționare activă pe o perioadă de 5 ani. 600 000 lei
- Rata taxei vamale 10%
- Rata TVA 20%

	Valoarea mărfurilor plasate sub regimul de perfecționare activă (PA)	Valoarea mărfurilor încheiate sub regimul de PA	Valoarea mărfurilor aflate în risc sub regimul PA
1 ian. N	45 000	0	45 000
1 feb. N	10 000	15 000	40 000
1 mart. N	5 000	10 000	35 000
1 apr. N	12 000	5 000	42 000
1 mai N	8 000	0	50 000
1 iun. N	5 000	8 000	47 000
1 iul. N	5 000	5 000	45 000
1 aug. N	0	5 000	40 000
1 sept. N	5 000	10 000	35 000
1 oct. N	15 000	10 000	40 000
1 nov. N	15 000	12 000	42 000
1 dec. N+1	8 000	5 000	45 000

- Valoarea maximă a mărfurilor care pot fi plasate sub regimul PA în funcție de volumul de activitate = 50 000 lei

Partea din quantumul de referință care acoperă taxele de import: $50\,000 \text{ lei} \times 10\% = 5\,000 \text{ lei}$

Partea din quantumul de referință care acoperă alte taxe (inclusiv TVA): $55\,000 \text{ lei} \times 20\% = 11\,000 \text{ lei}$

- Quantumul de referință al garanției: 16 000 lei

Quantumul de referință reprezintă suma maximă în joc = 16 000 lei. Aceasta corespunde valorii datoriei vamale și altor taxe aferente mărfurilor aflate sub PA care nu au fost puse în liberă circulație sub un alt regim vamal la un anumit moment. Această sumă poate corespunde uneia sau mai multor declarații vamale.

Exemplul de mai sus ilustrează faptul că garanția trebuie constituită numai pentru mărfurile care pot fi efectiv plasate sub regimul PA, și nu pentru cele care ar putea fi admise teoretic sub acest regim. Cu alte cuvinte, trebuie luată în considerare situația de fapt, respectiv valoarea estimată a mărfurilor aferente declarațiilor vamale în vederea plasării sub PA și valoarea estimată aferentă operațiunilor prin care regimurile PA sunt încheiate, precum și evoluția acestora pe durata perioadei de referință, astfel cum reiese din documentația comercială și contabilă a persoanei a căreia i se solicită să constituie garanția.

Pentru a determina valoarea mărfurilor în joc în cadrul PA, trebuie luate în considerare și datele istorice privind operațiunile PA efectuate în ultimele 12 luni.

b) Antrepozit vamal

Varianta 1 – metoda de calcul atunci când sunt disponibile evidențele și datele de estimare (această metodă poate fi utilizată numai dacă există o distribuție uniformă a valorii mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal pe parcursul celor 12 luni precedente)

- Valoarea totală a mărfurilor care urmează a fi plasate sub regimul de antrepozit vamal este estimată **pentru un an** la: 50 000 000 lei
- Rata maximă a taxei aplicabile mărfurilor depozitate într-un antrepozit vamal: 10 %
- Termen maxim de încheiere: 2 săptămâni
- Expunere anuală la taxe: $50\,000\,000 \text{ lei} \times 10\% = 5\,000\,000 \text{ lei}$
- Expunere săptămânală la taxe: $5\,000\,000 \text{ lei} / 52 \text{ săptămâni} = 96\,150 \text{ lei}$
- Quantum de referință: $96\,150 \text{ lei} \times 2 \text{ săptămâni} = 192\,300 \text{ lei}$

*Valoarea de referință este aferent taxei vamale și nu acoperă TVA (TVA seva calcula suplimentar)

Varianta 2 – absența datelor istorice, dar disponibilitatea datelor estimative

Cuquantumul de referință trebuie determinat pe baza valorii mărfurilor susceptibile de a fi plasate sub regimul de antrepozit vamal, în funcție de capacitatea de stocare a spațiului și de estimarea volumului de activitate a spațiului respectiv.

- Valoarea totală a mărfurilor care urmează a fi plasate sub regimul de antrepozit vamal este estimată **pentru un an** la: 5 000 000 lei
- Valoarea maximă a mărfurilor în joc susceptibile de a fi plasate sub regimul de antrepozit vamal, în funcție de capacitatea de stocare și de estimarea volumului de activitate: 1 000 000 lei
- Rata maximă a taxei aplicabile mărfurilor depozitate într-un antrepozit vamal: 10 %
- Rata TVA-ului (cea mai mare rată de TVA): 20 %
- Calculul cuantumulului de referință pentru drepturile de import:
 - $1\,000\,000 \text{ lei} \times 10\% = \underline{100\,000 \text{ lei}}$
- Calculul cuantumulului de referință aferent altor taxe:
 - $1\,100\,000 \text{ lei} \times 20\% = \underline{220\,000 \text{ lei}}$
- Cuquantum de referință = 320 000 lei

Varianta 3 – depozitare în containere

Operatorii de antrepozite vamale în care sunt depozitate containere pot fi autorizați să utilizeze această metodă de evaluare.

Numărul containerelor depozitate într-un antrepozit vamal poate fi determinat în funcție de capacitatea de stocare sau calculat ca stoc maxim al spațiului, pe baza estimărilor volumului de activitate.

- Valoarea per container poate fi o valoare medie calculată sau valoarea de asigurare per container.
- Numărul maxim de containere în joc care pot fi depozitate într-un antrepozit vamal: 1 000 unități
- Valoarea mărfurilor (valoare de asigurare) per container: 10 000 lei
- Rata maximă a taxei: 10 %
- Calculul cuantumulului de referință: $10\,000\,000 \text{ lei} \times 10\% = 1\,000\,000 \text{ lei}$

c) Spații de depozitare temporară

Pentru calcularea cuantumulului de referință aplicabil spațiilor de depozitare temporară, poate fi utilizată aceeași metodă ca pentru antrepozitele vamale.

V.2.5. Monitorizarea cuantumulului de referință

V.2.5.1. Monitorizarea cuantumulului de referință de către persoana căreia i se solicită constituirea garanției

Principiul general este că cuquantumul de referință trebuie stabilit la un nivel suficient pentru a acoperi în orice moment valoarea totală a datoriilor vamale și a altor taxe. Cu alte cuvinte, operatorul nu poate depăși cuquantumul de referință prin deschiderea unor operațiuni pentru care cuquantumul datoriilor vamale și al altor taxe nu ar mai fi acoperit conform punctului 134 din HG. Nr. 92/2023

Punctul 134 din HG. Nr. 92/2023 trebuie interpretat astfel: atunci când autorizația de garanție globală (CGU) a unei persoane, alta decât debitorul/debitorul potențial, este:

- verificată de Serviciul Vamal în cadrul unui audit; și
- utilizată exclusiv de titularul regimului special pentru a plasa mărfurile sub acel regim.

Persoana căreia i se solicită constituirea garanției (titularul regimului special) este responsabilă să asigure monitorizarea cuantumului de referință și trebuie să informeze Serviciul Vamal dacă cuantumul de referință nu mai este suficient pentru a acoperi valoarea datoriei vamale potențiale sau existente. Această comunicare, la fel ca și constituirea unei garanții suplimentare sau înlocuirea garanției cu una suficientă, trebuie să aibă loc înainte de depășirea cuantumului de referință.

În orice caz, titularul autorizației CGU este, de asemenea, obligat să verifice personal dacă cuantumul de referință nu este depășit. Această obligație decurge direct din articolul 23 alineatul (1) din CV.

Orice formă de monitorizare este acceptabilă, atâta timp cât previne depășirea cuantumului de referință.

Modul de monitorizare de către titularul autorizației CGU poate fi descris în cerere sau în autorizație.

În acest sens, Serviciul Vamal poate solicita, în special, ca persoana responsabilă de monitorizarea cuantumului de referință să păstreze cel puțin o evidență a fiecărei declarații vamale și, după caz, a cuantumului corespunzător al taxelor și altor taxe calculate sau estimate.

Dacă obligația de a constitui o garanție suficientă nu a fost respectată din cauza unei monitorizări necorespunzătoare, Serviciul Vamal poate modifica, suspenda, anula sau revoca autorizația în orice moment (articolul 29 din CV).

V.2.5.2. Monitorizarea cuantumului de referință de către Serviciul Vamal – Secțiunea 3 din HG. Nr. 92/2023

Actul de punere în aplicare (HG nr. 92 din 2023) prevede trei metode posibile de monitorizare a cuantumului de referință de către Serviciul Vamal, în funcție de regimul vamal aplicabil:

- Punerea în liberă circulație – pentru fiecare declarație vamală la momentul plasării mărfurilor sub regim (declarație normală) și pentru fiecare declarație suplimentară (declarație simplificată/înregistrare în evidențele declarantului);
- Tranzit – pentru fiecare operațiune, atunci când noul sistem de tranzit computerizat (NCTS) este disponibil;
- Toate celelalte cazuri (inclusiv depozitul temporar) – prin audituri periodice.

V.2.5.2.1. Punerea în liberă circulație

Conform punctului 135 HG nr. 92 din 2023, monitorizarea cuantumului de referință trebuie asigurată pentru fiecare declarație vamală la momentul plasării mărfurilor sub regim.

Monitorizarea fiecărei declarații vamale la momentul plasării mărfurilor sub regim — adică monitorizarea bazată pe operațiuni (aplicabilă în cazul declarației normale pentru punerea în liberă circulație și pentru tranzit) menționată la punctul din 135 HG nr. 92/2023— presupune monitorizarea, înainte de acordarea liberului de vamă, a existenței garanției și a disponibilității sumei necesare (calculate pentru mărfurile declarate) în partea corespunzătoare a cuantumului de referință. Aceste dispoziții împiedică acordarea liberului de vamă dacă garanția nu există sau dacă suma disponibilă nu este suficientă.

În cazul în care se aplică simplificările prevăzute la articolele 164 (declarația simplificată), 177 (înregistrarea în evidențele declarantului), iar garanția globală a fost constituită, acordarea liberului de vamă nu este condiționată de verificarea garanției de către Serviciul Vamal (articolul 187 alineatul (4) din CV).

Monitorizarea fiecărei declarații suplimentare sau a datelor înregistrate în evidențele declarantului (aplicabilă în cazul declarației simplificate și al înregistrării în evidențe pentru punerea în liberă circulație), conform punctului 134-135 HG nr. 92/2023, presupune verificarea, după acordarea liberului de vamă, a existenței și valabilității garanției, a disponibilității sumei declarate (calculate

pentru mărfurile declarate) în partea corespunzătoare a quantumului de referință, precum și efectuarea controlului sau auditului adecvat dacă garanția nu există sau suma disponibilă nu este suficientă. Aceasta este o monitorizare bazată pe operațiuni, aplicabilă în mod specific pentru declarațiile simplificată și înregistrarea în evidențele declarantului.

V.2.5.2.2. Noul Sistem de Tranzit Computerizat (NSTC)

În cazul mărfurilor plasate sub regimul tranzitului Uniunii, atunci când declarația este gestionată prin sistemul electronic conform articolului 296 din CV, monitorizarea quantumului de referință se realizează prin NSTC.

În caz de întrerupere temporară a sistemului electronic de tranzit punctul 52¹ Secțiunea a 3-a din Ordinul nr. 550-O/2023 conține informații privind monitorizarea quantumului de referință și a garanției. g

V.2.6. Abordarea prin audit

V.2.6.1. Prevederi generale

În cazurile altele decât cele menționate supra, monitorizarea quantumului de referință se efectuează printr-o procedură de audit periodică și corespunzătoare (punctul 137 alineatul (3) din HG. nr. 92/2023).

Acest tip de monitorizare poate viza:

- mărfurile transportate pe cale feroviară, pentru care se utilizează simplificarea pe suport hârtie în perioada de tranziție;
- mărfurile plasate sub un regim special, altul decât tranzitul, sau mărfurile aflate în depozitare temporară.

V.2.6.2 Procedura de audit periodică și corespunzătoare

În practică, procedura de audit prevăzută la articolul 137 alineatul (3) din HG. nr. 92/2023 constă într-un control periodic menit să verifice, a posteriori, dacă garanția a existat pe întreaga perioadă în care a fost necesară (în orice moment) și dacă quantumul de referință nu a fost depășit (de către operator) în niciun moment pe durata utilizării garanției. Pe lângă documentele și sistemele deținute de operator, datele de referință ale garanției comunicate, după caz, în declarațiile vamale și în evidențele relevante disponibile la nivelul Serviciului Vamal poate servi drept probe în cadrul acestor controale.

Scopul auditului nu este acela de a verifica dacă sumele asociate fiecărei operațiuni au fost calculate corect (în raport cu valoarea în vamă, originea, tariful și alți parametri), nici de a aprecia menținerea justificării nivelului reducerii garanției. Operatorul economic poate, de asemenea, solicita o reevaluare pentru a beneficia de un nivel mai ridicat de reducere a garanției, în cazul în care quantumul de referință se dovedește prea mare potrivit concluziilor auditului efectuat în scopul monitorizării; în caz contrar, poate solicita eliberarea „parțială” a garanției, în conformitate cu articolul 107 din CV.

Auditul quantumului de referință de către Serviciul Vamal se bazează pe verificarea tuturor informațiilor furnizate de operatorul economic și puse la dispoziția Serviciului Vamal. Totuși, acesta poate include și controale la fața locului, desfășurate în incinta operatorului economic sau la locul de depozitare a mărfurilor.

Biroul vamal competent trebuie să găsească un echilibru just între respectarea prevederilor legale și necesitatea de a limita sarcina administrativă și financiară, atât pentru Serviciul Vamal, cât și pentru operatorul economic.

Pe de o parte, auditul cuantumului de referință poate lua în considerare rezultatele altor audituri. Pe de altă parte, el poate fi combinat și coordonat cu alte activități de audit specifice (de exemplu, audituri ale autorizațiilor acordate operatorilor economici autorizați pentru simplificări vamale.) Acest aspect trebuie luat în considerare la planificarea activităților de audit pentru operatorul economic vizat. Astfel, Serviciul Vamal poate efectua un audit complet care să acopere toate operațiunile operatorului economic.

Procedura de audit periodică

Termenul recomandat pentru planificarea activităților de audit destinate monitorizării cuantumului de referință este de 12 luni. Această recomandare rezultă din modalitățile de stabilire a cuantumului de referință: în conformitate cu articolul 134 din HG. nr.92/2023, datele utilizate la calcularea cuantumului de referință sunt colectate pe o perioadă de 12 luni.

În cazul în care un operator economic nou își începe activitatea sau o autorizație de plasare sub un regim special este acordată pentru prima dată (de exemplu, pentru un nou antrepozit vamal), astfel încât operatorul nu dispune încă de date istorice sau experiență, se recomandă ca auditul să fie efectuat într-un termen mai scurt de 12 luni de la acordarea autorizației CGU.

Extinderea activităților operatorului economic (ceea ce poate duce la creșterea numărului operațiunilor) poate fi considerată un semnal de declanșare a unui audit, chiar și în afara planului curent de audit.

Procedura de audit corespunzătoare

Caracterul adecvat reflectă calitatea auditului, măsurată din perspectiva relevanței și fiabilității elementelor de probă colectate, care susțin concluzia că cuantumul de referință a fost suficient pentru a acoperi în orice moment datoria vamală și alte impozite aferente operațiunilor pentru care a fost necesară garanția.

Amploarea auditului (numărul declarațiilor vamale verificate) ar trebui să includă toate operațiunile acoperite de cuantumul garanției constituite, în ceea ce privește evidențele referitoare la declarațiile depuse de operatorul economic, precum și încheierea/finalizarea monitorizării regimului.

Punctul 135 din HG nr. 92/2023 trebuie interpretat ca stabilind cerințele minime privind modalitățile de monitorizare a cuantumului de referință de către Serviciul Vamal. Activități de monitorizare mai stricte, inclusiv monitorizarea bazată pe operațiuni, sunt acceptabile dacă practica națională o permite. Un astfel de tip de monitorizare poate fi considerat corespunzător și periodic în sensul Secțiunii 3 din HG nr. 92/2023 .

Totuși, birourile vamale trebuie să verifice existența și valabilitatea garanției ori de câte ori un operator economic comunică un număr de referință al garanției într-o declarație vamală.

V.2.7. Reevaluarea cuantumului de referință

În temeiul punctului 133 din HG. nr. 92/2023, Biroul vamal competent efectuează o verificare a cuantumului de referință, din proprie inițiativă sau în urma unei cereri adresate de persoana careia i se solicită constituirea garanției, și îl ajustează pentru a se conforma dispozițiilor prezentei secțiuni și ale art.99 din CV.

În acest context, expresia „reevaluarea cuantumului de referință” se referă la actualizarea valorii acestuia.

În timp ce monitorizarea cuantumului de referință constă în verificarea faptului că acesta este suficient pentru a acoperi în orice moment taxele la import sau la export și alte taxe care au luat

naștere sau sunt susceptibile de a lua naștere, examinarea cuantumului de referință poate fi considerată o consecință directă a activității de monitorizare.

Reevaluarea cuantumului de referință are implicații asupra nivelului garanției constituite pentru acoperirea datoriei vamale și a altor taxe, precum și asupra autorizărilor acordate în legătură cu acest cuantum de referință.

V.2.8. Nivelurile de reducere a garanției globale

V.2.8.1. Datorie vamală și alte taxe care au luat naștere deja

O datorie vamală existentă vizează următoarele operațiuni vamale:

- punerea în liberă circulație în baza unei declarații vamale normale, fără amânarea plății;
- punerea în liberă circulație în baza unei declarații vamale normale, cu amânarea plății;
- punerea în liberă circulație în baza unei declarații vamale depuse în conformitate cu articolul 164 din CV;
- regimul de admitere temporară cu scutire parțială de taxe la import;
- regimul de destinație finală;
- alte tipuri de operațiuni.

În conformitate cu articolul 104 alineatul (2) lit. b) din CV, cuantumul garanției corespunzător datoriilor vamale și altor taxe deja apărute, în legătură cu una sau mai multe operațiuni, poate fi redus la 30 % din partea cuantumului de referință.

Această reducere se acordă numai operatorilor economici autorizați pentru simplificări vamale (AEO), la cerere. Dispozițiile legale nu prevăd alte condiții suplimentare care trebuie îndeplinite de AEO pentru a beneficia de acest nivel de reducere.

V.2.8.2. Datorie vamală și alte taxe care pot apărea

O datorie vamală potențială este asociată depozitării temporare a mărfurilor și următoarelor regimuri vamale:

- regimul de tranzit național/ regimul comun de tranzit;
- regimul de antrepozit vamal;
- regimul de admitere temporară cu scutire totală de taxe la import;
- regimul de perfecționare activă;
- regimul de destinație finală;
- alte tipuri de operațiuni vamale.

În conformitate cu articolul 104 alineatul (2) din CV, cuantumul garanției globale care acoperă datoriile vamale și alte taxe ce pot lua naștere (articolul 87 alineatul din CV), atunci când mărfurile sunt plasate sub una sau mai multe operațiuni vamale (depozitare temporară și/sau unul sau mai multe regimuri vamale), enumerate în anexele 16-16¹ din HG nr. 92/2023, poate fi redus astfel:

- 50 % din partea cuantumului de referință: solicitantul trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 104 alineatul (2) lit.a) din CV, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la art.40 și art.41 alin.(1) lit.a) și f);
- 30 % din partea cuantumului de referință: solicitantul trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 104 alineatul (2) lit.b) din CV, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la art.40 și art.41 alin.(1) lit.a), f) și i);
- 0 % din partea cuantumului de referință (scutire de garanție): prevăzute la articolul 104 alineatul (2) lit.c) din CV, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la art.40 și art.41 alin.(1), cu excepția lit.b), d) și k).

Totuși, în situații specifice (de exemplu, pentru spațiile de depozitare temporară), Serviciul Vamal poate decide, , că riscul apariției datoriei vamale este zero, și poate acorda o scutire de garanție. Aceasta nu este însă aplicabilă în cazul evaluării riscului privind cuantumul de referință aferent activităților de tranzit ale aceluiași operator economic, pentru care reducerea garanției ar putea fi limitată la 50 % din cuantumul de referință sau chiar fără reducere.

Orice operator economic poate solicita o reducere sau o exonerare a garanției globale care acoperă datoriile vamale potențiale și alte taxe, acolo unde este cazul, cu condiția să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul articolul 104 alineatul (2) din CV.

Pentru evaluarea condițiilor ce trebuie îndeplinite de operatorii economici, prevăzute la articolele 104 alineatul (2) din CV, Serviciul Vamal se bazează pe metodologia pentru operatorii economici autorizați, întrucât aceste condiții sunt identice cu cele pentru aplicarea criteriilor AEO, prevăzute la articolul 36 din CV. În temeiul punctului 46 din Ordinul nr. 550-O/2023, evaluarea efectuată cu ocazia acordării statutului de operator economic autorizat pentru simplificări vamale nu trebuie repetată. Din această perspectivă, operatorul economic autorizat pentru simplificări vamale (AEO) este considerat, în general, ca îndeplinind condițiile prevăzute la articolul 104 alineatul (2) din CV.

V.2.9. Evaluarea „capacității financiare suficiente”

Analiza capacității financiare implică;

- evaluarea capacității financiare necesare nu se mai limitează la analiza resurselor financiare;
- Serviciul Vamal poate lua în considerare riscul generării unor datorii vamale potențiale atunci când evaluează „capacitatea financiară suficientă”, cu condiția ca acest lucru să fie justificat.

A) Aplicarea practică a articolului 40 din CV:

Este important de subliniat că, potrivit cadrului normativ național în vigoare, operatorii economici autorizați (AEO) nu ar trebui să fie supuși unor proceduri repetate de evaluare pentru criteriile care au fost deja analizate la momentul acordării statutului, pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia, cu condiția menținerii conformității cu cerințele stabilite de legislația vamală

Totuși, trebuie precizat că dacă titularii AEO doresc să beneficieze de Autorizație de utilizarea garanției globale cu un cuantum redus de garanție sau exonerare de garanție, sunt supuse autorizării de către Serviciul Vamal și necesită îndeplinirea cerințelor specifice aferente acestui tip de simplificare, astfel cum sunt prevăzute de legislația vamală.

În cazul examinării unei cereri privind reducerea cuantumului garanției sau acordarea unei exonerări de la constituirea garanției, depusă de un operator economic autorizat, Serviciul Vamal evaluează condiția privind capacitatea financiară suficientă, ținând cont de:

- rezultatele evaluării efectuate la acordarea statutului de AEO;
- monitorizarea continuă a respectării criteriilor aferente acestui statut.

1. În cazul în care solicitantul nu este AEO:

În acest caz, Serviciul Vamal trebuie să evalueze toate condițiile prevăzute la articolul 104 alineatul (2), în dependență de nivelul de garanție, inclusiv solvabilitatea financiară, în conformitate cu articolul 40, articolul 39 litera din CV și articolul 41 alineatul (1) literele (a) (b) (f) (d) (i) (k) din CV. Chestionarul aferent AEO poate fi utilizat pentru evaluarea condițiilor comune prevăzute la articolul 104 alineatul (2) și a criteriilor de la articolul 39 din CV, și stabilite în articolul 41 alineatul (1) literele (a) (b) (f) (d) (i) (k) din CV.

2. În cazul în care solicitantul a depus o cerere pentru AEO:

Este recomandat ca Serviciul Vamal să fie competent pentru acordarea ambelor autorizații. Condițiile comune aplicabile celor două autorizații, vor fi evaluate o singură dată. Pentru a stabili nivelul reducerii garanției ce urmează a fi acordat.

3. În cazul cererilor depuse de AEO existenți:

Serviciul Vamal trebuie să evalueze dacă statutul AEO a fost recent monitorizat și care au fost rezultatele acestei monitorizări.

Serviciul Vamal trebuie, de asemenea, să evalueze dacă solicitantul dispune de o capacitate financiară suficientă, ținând cont de aptitudinea acestuia de a achita datoriile vamale și alte taxe (dacă este cazul) care pot lua naștere și care nu vor fi acoperite de garanție, și să stabilească nivelul reducerii garanției. În cazul în care operatorul economic are statut de AEO, Serviciul Vamal trebuie doar să verifice dacă situația financiară a solicitantului justifică acordarea autorizației de a utiliza o garanție globală redusă sau de a beneficia de o exonerare de garanție. În acest scop, trebuie prezentate cele mai recente situații/rapoarte financiare (în cazul unei cereri depuse de un AEO, acestea ar trebui deja disponibile în scopul monitorizării). Acestea vor fi comparate cu partea din quantumul de referință neacoperită de garanție (în funcție de reducerea/exonerarea solicitată). Dacă este cazul, Serviciul Vamal poate lua în considerare următorii indicatori¹ pentru evaluarea capacității financiare suficiente în vederea acordării autorizației CGU:

- fondul de rulment net (reflectă capacitatea de a finanța nevoile pe termen scurt);
- generarea de resurse disponibile (reflectă capacitatea de a acoperi nevoile pe termen lung);
- capitalurile proprii;
- totalul activelor;
- activele ușor convertibile;
- imobilizările;
- ratingul dinamic al societății;
- profitul net / pierderile;
- totalul bilanțului;
- pasivele curente;
- raportul venituri/rezultate;
- raportul de plată;
- raportul de lichiditate;
- raportul de solvabilitate;
- probabilitatea de neplată (stabilitatea companiei);
- raportul fondurilor proprii;
- rentabilitatea capitalurilor proprii și rentabilitatea investițiilor (capacitatea de a valorifica, prin activitatea proprie, capitalul și investițiile);
- alte elemente relevante.

Pentru evaluarea criteriului privind dovada solvabilității financiare, este important să fie analizate toate informațiile relevante în ansamblu. Niciun indicator nu trebuie examinat izolat, iar deciziile trebuie bazate pe situația financiară globală a solicitantului.

Serviciul Vamal poate utiliza diverse surse de informare, cum ar fi:

- istoricul, din ultimii trei ani, al plăților taxelor vamale și altor taxe aferente importului sau exportului de mărfuri;
- situațiile financiare și bilanțurile publicate în ultimii trei ani pentru a evalua capacitatea solicitantului de a-și achita datoriile legale;
- conturile provizorii sau de gestiune, inclusiv rapoartele intermediare și ultimele prognoze de numerar, bilanț și rezultate aprobate de conducere, mai ales când situațiile financiare publicate nu reflectă situația actuală;
- copia dosarului comercial al solicitantului, dacă acesta beneficiază de finanțare bancară, împreună cu scrisoarea de facilitare bancară;
- rapoartele agențiilor de rating, ale asociațiilor de protecție a creditului sau alte evaluări publice relevante;
- rapoartele de audit disponibile;
- orice informație financiară publică (registre, baze de date, știri economice etc.);

- orice altă dovadă furnizată de solicitant, cum ar fi o garanție emisă de societatea-mamă sau de o altă entitate din grup care să ateste solvabilitatea solicitantului.

Serviciul Vamal poate evalua capacitatea solicitantului de a-și achita datoriile către terți prin analiza tuturor situațiilor financiare din ultimii trei ani. De asemenea, trebuie analizate cele mai recente conturi provizorii sau rapoarte de gestiune pentru a identifica eventuale modificări ale poziției financiare care ar putea afecta solvabilitatea.

În cazul unor preocupări privind stabilitatea financiară, solicitantul poate lua măsuri pentru îmbunătățirea poziției activelor nete, de exemplu prin majorări de capital.

B) Aplicarea practică a articolului 41 alineatul (1) lit. a) din CV

În acest context, Serviciul Vamal trebuie să verifice dacă situația financiară a operatorului economic este suficientă în raport cu capacitatea acestuia de a achita o eventuală datorie vamală potențială al cărei quantum depășește valoarea garanției constituite sau a angajamentului asumat, ținând totodată cont de riscul de apariție a datoriilor vamale, dacă circumstanțele o justifică. Această evaluare trebuie să ia în considerare toate elementele relevante ale situației operatorului, menținând în același timp un grad de flexibilitate care să permită adaptarea la contextul concret. Serviciul Vamal evaluează capacitatea financiară suficientă în vederea acordării autorizației CGU, ținând cont de riscurile potențiale legate de apariția datoriilor vamale, cum ar fi: natura și caracteristicile activității desfășurate, specificul operațiunilor efectuate, alte elemente similare.

a) Descrierea/semnificația elementului de risc

Conform articolului 5 punctul (63) din CV, termenul „risc” înseamnă probabilitate a apariției unui eveniment care:

- ar împiedica aplicarea corectă a legislației;
- ar compromite interesele financiare ale Republicii Moldova;
- ar constitui o amenințare pentru securitatea și siguranța Republicii Moldova și a persoanelor stabilite pe teritoriul acesteia, pentru sănătatea persoanelor, a animalelor sau a plantelor, pentru mediu sau pentru consumatori;

Prin urmare, două componente principale trebuie luate în considerare: probabilitatea producerii evenimentului și impactul acestuia asupra intereselor vizate. Pentru a evalua importanța riscului, ambele dimensiuni trebuie analizate simultan. Aceste concepte pot fi vizualizate prin intermediul așa-numitei „matrice a riscului” ilustrate în imaginea următoare:

Scăzut

Mediu

Înalt

Un risc nu poate fi niciodată redus la zero (complet exclus), cu excepția cazului în care procesul este abandonat în totalitate.

Matricea de risc arată că: un risc care are consecințe ridicate este inacceptabil în toate situațiile, cu excepția celor în care probabilitatea este scăzută; un risc cu consecințe medii este inacceptabil atunci când probabilitatea de apariție este ridicată. Obiectivul este de a aduce nivelul de risc (combinația dintre incidență și probabilitate) la un prag acceptabil și de a asigura menținerea acestui nivel printr-o monitorizare adecvată.

În principiu, se consideră că:

- dacă riscul se află în zona roșie, acesta este ridicat și trebuie implementate măsuri compensatorii pentru reducerea nivelului de risc;
- dacă riscul se află în zona galbenă, se pot adopta măsuri corective pentru a-l aduce în zona verde, fie prin reducerea incidenței, fie prin diminuarea probabilității producerii;
- dacă riscul se află în zona verde, acesta este considerat acceptabil, însă pot fi luate în considerare îmbunătățiri suplimentare.

Cele două dimensiuni — probabilitatea și impactul — trebuie utilizate, de asemenea, pentru clasificarea riscurilor în ordinea priorității și pentru identificarea măsurilor adecvate de atenuare.

Nu există certitudinea absolută (100%) că va lua naștere o datorie vamală potențială.

Aceasta poate lua naștere doar în urma unei neconformități. În contextul, riscul trebuie analizat în funcție de probabilitatea ca o datorie vamală să ia naștere și de impactul acesteia, adică valoarea efectivă a datoriei care ar putea rezulta dintr-o astfel de neconformitate.

Pentru a determina situațiile în care este justificată luarea în considerare a elementului de risc, Serviciul Vamal trebuie să evalueze probabilitatea apariției datoriilor vamale potențiale, analizând înregistrările disponibile privind operațiunile efectuate în trecut (în ultimii trei ani). După ce s-a evaluat posibilul impact al apariției acestor datorii, acesta trebuie comparat cu indicatorii financiari relevanți, care pot evidenția capacitatea operatorului de a-și asuma obligațiile financiare.

b) Riscuri asociate elementelor menționate în textul legal

NB: Nu este posibilă elaborarea unei liste exhaustive de situații în care elementul de risc trebuie luat în considerare — este esențial să se analizeze corelația dintre toți factorii implicați.

Trei factori de risc principali ar putea exista și anume: Natura activităților, Volumul activităților, Tipul mărfurilor.

- Tipul activităților comerciale legate de vamă (inclusiv relația dintre declarant și titularul regimului/legătura dintre mărfuri și regimurile vamale vizate): Riscul este mai scăzut atunci când depozitele sau spațiile de stocare temporară sunt bine securizate și mărfurile sunt transportate pe cale feroviară în cadrul tranzitului (și nu pe șosea).
- Volumul activităților comerciale: Cu cât volumul activităților (numărul declarațiilor vamale și valoarea totală a datoriilor vamale) este mai mic, cu atât riscul este mai redus. Totuși, dacă există puține declarații vamale, dar acestea se referă la sume foarte mari, riscul poate deveni foarte ridicat.
- Tipul mărfurilor: Riscul este redus dacă operațiunea vizează, de exemplu, ulei depozitat în containere sigure și protejate. În schimb, produsele sensibile (carburanți, alcool, mărfuri cu risc mare de fraudă prezintă un risc ridicat; mărfurile cele mai afectate de nereguli (cum ar fi panourile solare, bicicletele, textilele sau biodieselul) prezintă un risc mai ridicat. De asemenea.

Aceste elemente de risc trebuie analizate în contextul proceselor interne și al sistemelor de control existente în cadrul întreprinderii. De asemenea, se pot lua în considerare: existența unor date istorice privind datoriile vamale potențiale (dacă operatorul are vechime), statutul de AEO, eventualele pierderi ale beneficiului reducerii sau exonerării de garanție.

c) Determinarea riscului și a cuantumului final al garanției atunci când factorul de risc este aplicabil

Se recomandă o evaluare individuală (de la caz la caz) pentru determinarea riscului efectiv de apariție a unei datorii vamale potențiale, pe baza elementelor descrise anterior.

În principiu:

- cu cât riscul este mai mic, cu atât nivelul reducerii garanției (inclusiv scutirea) poate fi mai mare;
- dacă scutirea totală nu este posibilă, Serviciul Vamal poate acorda o reducere parțială (de exemplu, la 50% sau 30% din cuantumul de referință);
- dacă riscul rămâne ridicat, nu se aplică elementul de risc, iar evaluarea capacității financiare suficiente se face raportat la cuantumul de referință integral (100%).

Serviciul Vamal trebuie să quantifice probabilitatea apariției datoriilor vamale potențiale, luând în considerare statistici, registre disponibile, rezultatele controalelor anterioare, vizite la fața locului și rapoarte de audit. Ulterior, acestea compară valoarea estimată a datoriilor potențiale cu capacitatea financiară a operatorului pentru a decide nivelul reducerii garanției.

Evaluarea capacității financiare suficiente, conform articolului 40 din CV, poate fi parte integrantă a evaluării efectuate pentru acordarea statutului de AEO, conform articolului 38 alineatul (3) din CV. Astfel, pentru o cerere de utilizare a unei garanții globale reduse sau pentru exonerarea de garanție depusă de un AEO, Serviciul Vamal trebuie doar să stabilească dacă situația financiară a solicitantului justifică acordarea acestei reduceri sau exonerări, ținând cont de rezultatele oricăror verificări ulterioare. Dacă este necesar, Serviciul Vamal poate solicita verificări suplimentare și prezentarea unor documente adiționale pentru a actualiza rezultatele evaluării anterioare a capacității financiare a operatorului economic autorizat pentru simplificări vamale (AEO).

V.2.10. Garanții și angajamentele acestora

1) În cadrul aplicării regimului de tranzit comun, constituirea unei garanții reprezintă o etapă esențială pentru asigurarea acoperirii eventualelor datorii vamale și a altor taxe care pot lua naștere pe parcursul unei operațiuni de tranzit. În conformitate cu articolul 89 din Anexa I la Convenția privind regimul de tranzit comun, persoana care plasează mărfurile sub regimul de tranzit are obligația de a furniza o garanție, cu excepția cazurilor în care Convenția prevede în mod expres o scutire de la această obligație.

În Republica Moldova, garanția este furnizată Serviciului Vamal prin constituirea unui angajament de garantare, în condițiile articolelor 100 și 101 din Anexa I la CTC. Acest angajament este emis de o bancă sau de un alt garant care este acceptat de Serviciul Vamal a Republicii Moldova, în conformitate cu legislația națională aplicabilă. Acceptarea garantului se realizează exclusiv la nivel național și nu este condiționată de o aprobare, acreditare sau recunoaștere din partea Uniunii Europene sau a unei alte autorități supra-naționale.

Odată acceptată de Serviciul Vamal a Republicii Moldova, garanția produce efecte nu doar pe teritoriul național, ci și pe teritoriul celorlalte părți contractante la Convenția privind regimul de tranzit comun. În conformitate cu articolele 91 și 92 din Anexa I la CTC, garanția este valabilă pentru operațiunile de tranzit desfășurate în cadrul Convenției, indiferent de faptul că garantul este stabilit într-o parte contractantă care nu face parte din Uniunea Europeană.

În vederea asigurării unei comunicări eficiente cu organele vamale, articolul 101 alineatul (3) din Anexa I la CTC prevede obligația garantului de a desemna un reprezentant sau de a alege un

domiciliu în Republica Moldova. Această cerință are ca scop facilitarea schimbului de informații, transmiterea notificărilor și gestionarea eventualelor proceduri legate de executarea garanției. În situația în care garantul nu desemnează un reprezentant într-o altă parte contractantă, comunicările se realizează prin intermediul Serviciului Vamal al Republicii Moldova, în cadrul mecanismelor de cooperare prevăzute de Convenție.

În cazul în care, pe parcursul unei operațiuni de tranzit, obligațiile care decurg din regim nu sunt respectate, autoritățile competente ale celorlalte părți contractante la CTC au dreptul de a formula o cerere de plată împotriva garantului. Procedura de formulare și transmitere a cererii de plată este reglementată de articolele 103–105 din Anexa I la Convenție. Dreptul de a solicita plata nu este condiționat de faptul că garantul ar fi aprobat sau recunoscut de Uniunea Europeană, ci se întemeiază pe acceptarea inițială a garanției de către Serviciul Vamal a Republicii Moldova și pe aplicarea uniformă a regulilor CTC.

Serviciul Vamal a Republicii Moldova joacă un rol central atât în etapa de acceptare a garanției, cât și în cooperarea ulterioară cu autoritățile celorlalte părți contractante. În conformitate cu articolele 101 și 106 din Anexa I la CTC, aceasta verifică îndeplinirea condițiilor legale de către garant și asigură cooperarea administrativă necesară pentru recuperarea creanțelor, atunci când este cazul.

Acceptarea angajamentului de garantare nu are caracter definitiv și poate fi refuzată sau revocată în situațiile prevăzute de articolele 94 și 98 din Anexa I la CTC, în special atunci când garantul nu mai îndeplinește condițiile legale, există riscuri privind executarea obligațiilor asumate sau sunt constatate încălcări ale prevederilor Convenției ori ale legislației

2) Un garant acreditat, respectiv o bancă, constituie o garanție biroului de garanție al Țării 1, care este de asemenea valabilă în Țara 2. Banca nu desemnează niciun mandatar în Țara 2. În acest caz, biroul vamal competent al Țara 1 poate refuza angajamentul, făcând trimitere la articolul 103 alineatul (3) din CV.

Persoana A plasează mărfurile sub regimul de tranzit prin declarația X la 1 aprilie 2017, utilizând această garanție.

Banca B reziliază angajamentul, iar rezilierea produce efecte la 1 ianuarie 2018 (data limită de valabilitate: 31 decembrie 2017).

Persoana A furnizează un nou angajament emis de banca C aferent autorizației de garanție globală (CGU) deja acordată. Aprobarea acestui angajament și a garantului de către serviciile vamale, după caz, trebuie să aibă loc înainte ca rezilierea celuilalt angajament să producă efecte.

La 1 mai 2018, ia naștere o datorie vamală în legătură cu mărfurile plasate sub regimul de tranzit, iar operațiunea vamală nu a fost încă regularizată înainte ca rezilierea angajamentului să fi intrat în vigoare. Debitorul nu achită această datorie, iar Serviciul Vamal trebuie să se adreseze garantului pentru a obține plata. Acestea trebuie să se adreseze băncii B, deoarece aceasta era garantul în momentul în care mărfurile au fost plasate sub regimul respectiv (mărfurile au fost plasate sub regimul acoperit de garanția globală la care era asociat angajamentul emis de banca B, iar operațiunea nu a fost regularizată înainte de data intrării în vigoare a rezilierii angajamentului).

În acest sens, punctul 3 din anexa C1-C4 din CTC prevede următoarele:

„Prezentul angajament este valabil începând cu data aprobării sale de către biroul de garanție. Subsemnatul (subsemnata) rămân răspunzător (răspunzătoare) de plata oricărei datorii care a luat naștere în timpul operațiunii vamale la care se referă prezentul angajament și care a început înainte

de data intrării în vigoare a unei revocări sau a unei rezilieri a actului de garanție, chiar dacă cererea de plată a fost făcută ulterior.”

Cu alte cuvinte, datoriile vamale care pot lua naștere pentru mărfurile plasate sub regim înainte de data la care rezilierea de către garant a produs efecte trebuie să fie garantate prin angajamentul emis de banca B.

Acest principiu se aplică și în cazul în care persoana A nu ar primi o nouă autorizație de garanție globală după 1 ianuarie 2018 sau nu ar furniza un nou angajament. În acest caz, persoana A, evident, nu ar fi putut declara „noi” mărfuri pentru a fi plasate sub regimul respectiv, însă faptul că persoana A nu mai dispune de o garanție globală valabilă nu ar avea niciun efect asupra mărfurilor plasate anterior sub acel regim.

4) Garantul acordă un angajament în valoare de 1 000.000 lei pentru toate regimurile speciale. Garantul primește o cerere de plată în sumă de 600 000 lei la data de 28.04.2018.

Garantul dispune de două opțiuni:

a) Garantul poate rezilia imediat angajamentul său.

Rezilierea intră în vigoare în a 16-a zi de la data la care garantul notifică biroul vamal unde a fost constituită garanția. În această situație, garantul cunoaște despre faptul că nu va fi obligat să plătească niciodată mai mult de 1 000.000 lei în total, întrucât se poate baza pe prevederile ultimului paragraf al punctului 2 din angajament.

Exemplu: garantul primește o cerere de plată de 600 000 lei la data de 28.04.2018. El plătește suma de 600 000 lei (în termen de 30 de zile) și trimite imediat o scrisoare către biroul de garanție pentru a rezilia angajamentul. Scrisoarea de reziliere este primită la data de 01.05.2018, prin urmare rezilierea produce efecte la data de 17.05.2018.

Este posibil ca operatorul să mai plaseze mărfuri sub regim, utilizând aceeași garanție, la data de 16.05.2018. Totuși, chiar dacă ulterior se constată că, pentru acea ultimă declarație, a apărut o datorie vamală de, să spunem, 800 000 lei, garantul va putea fi obligat să plătească doar suma de 400 000 lei — adică diferența dintre plafonul maxim garantat de 1 000 000 lei și cei 600 000 lei deja achitați.

Dacă garantul nu își reziliază angajamentul imediat după primirea cererii de plată de 600 000 lei, acesta este conștient că, în baza angajamentului său, ar putea fi obligat să achite în total o sumă care depășește 1 000.000 lei.

b) Garantul alege să nu rezilieze angajamentul său.

Exemplu: cererea de plată de 600 000 lei este emisă la data de 28.04.2018; garantul nu își reziliază angajamentul și plătește suma de 600.000 lei în termen de 30 de zile. Dacă ulterior, sub acoperirea aceluiași angajament, este inițiat o nouă operațiune la data de 01.06.2018, garantul este răspunzător pentru plata „întregului quantum maxim de 1 000 000 lei” aferent operațiunii create. Astfel, în acest exemplu, garantul ar putea ajunge să plătească în total 1 600 000 lei în baza unui angajament valabil doar pentru o sumă nominală maximă de 1 000 000 lei.

Cu alte cuvinte, dacă garantul nu decide să își rezilieze angajamentul la primirea unei cereri de plată, el acceptă implicit să fie răspunzător pentru întregul quantum maxim aferent operațiunilor

viitoare inițiate sub acoperirea garanției — adică pentru tranzacțiile care au început după expirarea unui termen de 30 de zile de la data primei cereri de plată adresate de Serviciul Vamal garantului.

Practica de monitorizare prin audit a cuantumului de referință

Autorizația de utilizare a unei garanții globale pentru datoriile potențiale este acordată, suma de referință este stabilită, iar garanția este constituită pentru cuantumul de referință întreg sau pentru cuantumul redus.

Periodic (cel puțin o dată pe an), titularul autorizației trebuie să furnizeze următoarele informații (datele aferente unei perioade de 12 luni trebuie evaluate):

- descrierea și codul NC al mărfurilor;
- valoarea mărfurilor pentru o perioadă anumită (12 luni); trebuie făcută distincția între datoriile vamale potențiale (de exemplu, depozitare, excluzând tranzitul), tranzit și datoriile vamale care urmează să ia naștere (punerea în liberă circulație);
- durata medie a plasării sub regimul vamal, în cazul datoriilor vamale potențiale.

Pentru „operatorii economici noi” (care nu dețin înregistrări ale operațiunilor vamale), se recomandă ca primul audit să aibă loc după o perioadă mai scurtă de 12 luni.

- Pe baza acestor informații, cuantumul de referință este calculat și comparat cu cuantumul de referință actual și/sau cu cuantumul de referință solicitat de titularul autorizației.
- Atunci când este necesar, garanția constituită este modificată de către titularul autorizației.
- Cuantumul de referință aferent datoriilor vamale potențiale este, de asemenea, verificat în timpul controalelor administrative privind autorizația acordată.
- Cuantumul de referință disponibil pentru datoriile vamale care urmează să ia naștere, precum și pentru cele aferente regimului de tranzit, este, de asemenea, verificat pentru fiecare tranzacție în parte, în cadrul procesului de declarare, atunci când declarația este depusă în procedura standard.

A2.11 Evaluarea capacității financiare suficiente în conformitate cu alineatele (1a) și (1c) ale articolului 41 din CV

Evaluarea capacității financiare suficiente, prevăzută la articolul 41 din CV, cuprinde trei etape principale:

- stabilirea cuantumului de referință;
- evaluarea criteriului privind capacitatea financiară suficientă în ceea ce privește partea din cuantumul de referință care nu este acoperită de o garanție (angajament), respectiv 30 %, 50 % sau scutire;
- în cursul evaluării, Serviciul Vamal considera justificată luarea în considerare a riscului de naștere a datoriei vamale. (de exemplu, capacitatea financiară nu este la nivelul dorit de Serviciului Vamal pentru acordarea unei reduceri la 30 % ; totuși, riscul apariției unei datorii vamale este neglijabil, deoarece este vorba despre depozitarea cărbunelui vrac).

Exemplul a

Un operator economic solicită o autorizație pentru plasarea mărfurilor sub un regim special. Acesta dorește să poată plasa mărfuri sub regimul respectiv pentru un cuantum de referință de 1 000 000 lei.

În consecință, trebuie să dispună de o garanție globală cu un cuantum de referință de 1 000 000 lei.

Operatorul solicită o garanție globală corespunzătoare și cere o reducere la 30 % din cuantumul de referință.

Dacă s-ar acorda reducerea, operatorul ar trebui să constituie o garanție efectivă de 300 000 lei.

În ipoteza în care toate celelalte condiții pentru acordarea reducerii la 30 % sunt îndeplinite, trebuie verificat dacă operatorul dispune de capacitate financiară suficientă pentru a beneficia de o astfel de reducere.

În mod normal, Serviciul Vamal ar trebui să verifice dacă operatorul are resurse financiare suficiente pentru a plăti, dacă este necesar, diferența dintre cuantumul de referință (1 000 000 lei) și cuantumul garanției efective (300 000 lei).

Concret, operatorul trebuie să demonstreze că poate achita 700 000 lei din mijloace proprii. Dacă nu poate demonstra că dispune de mijloacele financiare necesare pentru a plăti cuantumul de 700 000 EUR, se va lua o decizie negativă, însă se poate acorda un nivel mai mic de reducere (de exemplu, la 50 %).

Totuși, în cazuri justificate, Serviciul Vamal poate lua în considerare riscul sau probabilitatea reală de apariție a datoriilor, ținând cont de natura și volumul activităților economice ale operatorului legate de domeniul vamal, precum și de tipul mărfurilor care urmează să fie plasate sub regimul special acoperit de garanția globală.

Exemplu:

Datoria maximă care ar putea lua naștere teoretic se ridică la 1.000.000 lei (cuantumul de referință).

Serviciul Vamal poate aprecia că riscul apariției unei datorii în valoare de 1.000.000 lei este foarte scăzut.

Pentru a evalua „cel mai defavorabil scenariu realist”, Serviciul Vamal examinează:

- 1) dacă, în ultimii trei ani, s-au înregistrat pierderi și dacă aceste pierderi au fost suportate de solicitant. De exemplu, pierderile înregistrate s-au ridicat la 50.000 lei și au fost acoperite integral de solicitant. În acest caz, Serviciul Vamal poate continua evaluarea elementelor de risc menționate la articolul 84 alineatul (3b);*
- 2) dacă măsurile de control sunt suficiente;*
- 3) dacă activitatea economică desfășurată s-a modificat sau nu;*
- 4) dacă operațiunile vizează mărfuri cu risc ridicat.*

Din evidențele vamale ale ultimilor trei ani reiese că probabilitatea apariției unei datorii vamale este de aproximativ 5 %, ceea ce corespunde unui cuantum de până la 50.000 lei pe an. În absența unor modificări ale activității (de exemplu, introducerea unor noi proceduri vamale necunoscute operatorului), este foarte probabil ca riscul apariției unei datorii să rămână stabil la nivelul de 5 %.

Având în vedere toți factorii menționați mai sus, în scopul determinării riscului, Serviciul Vamal pot decide acordarea reducerii, întrucât activitatea operatorului poate fi considerată cu risc

scăzut, iar datoriile vamale potențiale (50.000 lei) pot fi acoperite prin capacitatea financiară a operatorului economic.

Exemplul b

Un alt exemplu de situație în care cea mai mare datorie posibilă într-un scenariu realist ar putea fi semnificativ mai mică decât datoria care ar putea apărea teoretic este următorul:

Într-un terminal de containere (instalație de depozitare temporară) pot exista mii de containere care reprezintă o datorie vamală potențială de câteva sute de milioane de euro. Totuși, riscul ca toate aceste containere să fie retrase simultan din regim este inexistent. Ținând cont de nivelul ridicat de securitate al zonei destinate depozitării temporare, care rezultă din cerințele vamale și din Codul internațional pentru securitatea navelor și a instalațiilor portuare (ISPS), Serviciul Vamal poate concluziona că datoria maximă posibilă într-un scenariu realist este semnificativ mai mică decât cuantumul de referință, aspect pe care îl pot lua în considerare la evaluarea capacității financiare suficiente.